

MAGYAR LAJKA

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Igazgató és felelősszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvénytiszbej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

Constantinescu pénzügyminiszter nyilatkozott szófiai útjának eredményeiről

Bucurestiből jelentik: Bagrianov bolgár földmívelésügyi miniszter és Kiril Guneff a bolgár nemzeti bank kormányzója nyilatkozatokat tettek az Argus című bucarestii közgazdasági lap kiküldött tudósítója előtt Constantinescu román pénzügyminiszter szófiai látogatásával kapcsolatban.

Szoros gazdasági együttműködés Románia és Bulgária között

Bagrianov a következőket mondotta:
— Mitita Constantinescu pénzügyminiszter ur alkalmas légkört teremtett látogatása alkalmával a két szomszédos országnak gazdasági téren való együttműködésére. Remélem, hogy ez öröndetes kezdet után egyre szorosabbak lesznek a kapcsolatok Románia és Bulgária között, mindkét nép közös érdekeinek előmozdítására. Ennek a reménynek a kifejezésével köszöntjük távozó vendégünket, aki a román és bolgár nép között a megértés érzését teremtette meg.

Kiril Guneff bankkormányzó pedig a következőket jelentette ki:

— Mitita Constantinescu pénzügyminiszter ur szófiai látogatása alkalmat nyújtott arra, hogy felülvizsgáljuk a Románia és Bulgária közötti gazdasági kapcsolatokat. Eddig ugyanis gazdasági kapcsolataink nem fejlődtek a lehetőségeknek megfelelően. Ebben az iramban csak a legutolsó időben mutatkozott haladás. De kedvező eredményeket fogunk majd elérni a dunai gőzkomppal megépítésével, ami egyrészt felénk fogja vonni az átmenő forgalmat, másrészt lehetővé teszi az árucseréforogalmat nagyobb mértékű lebonyolítását, ami különösen a mezőgazdasági termelés kedvezőbb el-

osztása szempontjából rendkívül előnyös. A petroléum nem az egyedüli román termék, ami iránt Bulgária érdeklődik. Itt van még ezenkívül a só, a cellulóza és a román ipar fegyvertényainak egész sorozata. Nekünk is számos termékünk van, amit kivihetünk Romániába. Az árucseréforogalom növelése azonban csak kölcsönös könnyítések után lehetséges, úgy a szállítás, mint pedig a fi-

Constantinescu miniszter szófiai látogatása nagy érdeklődést keltett. Román-magyar sajtóbéke

Az európai közvélemény nagy érdeklődéssel figyeli Constantinescu, román pénzügyminiszter szófiai látogatását is. A belgrádi lapok első helyen foglalkoznak a látogatással és bár önálló kommentárokat nem fűznek hozzá, kiemelik azokat a véleményeket, amelyek a függetlenségi és semlegességi politika folytatásáról, a jószomszédi viszony ápolásáról és a román-bolgár viszony rendezéséről

tési módzatok terén. Ilymódon biztosak lehetünk afelől, hogy a két ország közötti gazdasági kapcsolatok teljes kifejlődése nem késlekedhetik.

„A szerencsés előjelek közt megkezdett munka meghozza a várt eredményeket!

Bucurestiből jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter szombat este 8 órakor megérkezett Bucurestibe, az Északi Pályaudvarra. Az állomáson Gafencu külügyminiszter, Petzeff bolgár követségi ügyvivő, továbbá a pénzügyminisztérium, és a Nemzeti Bank egész személyzete, azonkívül a román és külföldi sajtó képviselői fogadták. Mitita Constantinescu a következő nyilatkozatot tette a külföldi sajtó képviselői előtt:

— A szófiai sajtóvisszhangok, amelyek elérkeztek hozzánk is, tanubizonyítást tesznek arról, hogy az oly szerencsés előjelek közt megkezdett munka meghozza a várt eredményeket.

Olasz-román gazdasági tárgyalások Bukarestben

Bucurestiből jelenti a rádió: Vasárnap este Dagossino vezetésével megérkezett Bucurestibe az olasz gazdasági tárgyalásokat folytató bizottság. A pályaudvaron Pelegrino Chigi bucarestii olasz követ és Logadi külkereskedelmi főtiszt, számos uj-

ságíró és az olasz követség tagjai fogadták. A bizottság új kereskedelmi és fizetési egyezmény megkötéséről tárgyal Bucurestiben.

Nagy ünnepek az új alkotmány kihirdetésének kétéves fordulóján

Bucurestiből jelentik: Február 27-én a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala a fővárosban és az egész országban nagy ünnepek keretében fogja megülni a II. Károly király alkotmány kihirdetésének kétéves fordulóját. A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal szervei a hatóságokkal és a hazafias egyesületekkel együtt a nap jelentőségéhez képest nagy fénytel üli meg ezt az évfordulót. A fővárosban február 27-én délelőtt fél 11 órakor hálaadó istentisztelet lesz a pátriárha székesegyházban, amelyen résztvesznek a kormány tagjai, Nicodim pátriárha, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal és a Nemzeti Gárda vezető méltóságai. Ezután a Nemzeti Gárda 71 vidéki szervezetének zászlóit avatják fel, majd a gárda ünnepélyes felvonulást rendez a fővárosban. Minden megyeszékhelyen délelőtt 11 órakor, a hatóságok és a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal vezetőinek jelenlétében, hálaadó istentisztelet lesz. Délután pedig mindenütt hazafias ünnepélyeket rendeznek.

Az iskolák azonban tartanak előadást február 27-én s a közhivatalok se lesznek zárva.

Bucurestiből jelenti a rádió: Hétfőn reggel kezdődött meg Bucurestiben a nemzeti gárdák tartományi és megyei parancsnokainak értekezlete. Az ülésen Giurescu, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal vezértitkára elnökölt és beszédében ismertette az Arcvonal új törvényét, amely belevonja működésébe a nemzeti gárdákat is. Petre Georgesen tábornok a nemzeti gárda főparancsnoka a gárdás multévi működéséről tartott beszámolót.

Jövedelmeikhez mértén kötelesek hozzájárulni a hadbavonultak családtagjainak segélyezéséhez a tartományok, megyék és a községek

A parlament március 4-én kezdődő ülészakán terjesztik be a törvényjavaslatot, amely a szétosztás módjáról intézkedik

Bucurestiből jelentik: Mihai Ghelmegeanu belügyminiszter, egyetértve a kormány többi tagjaival, törvényjavaslatot készít elő a katonai szolgálatra bevonultak nélkülöző családtagjainak megsegítésére. A tartományi költségvetések jóváhagyásakor a belügyminiszter nem állapította meg az arányszámot, amelyben a tartományok, megyék, községek jövedelmeikhez viszonyítva a bevonultak hozzátartozóinak segítségére kötelesek sietni. Ezt az arányszámot a most készülő törvény írja elő:

A tartományok rendes jövedelmeiből 15 százalékot, Bucuresti székesfőváros jövedelmeiből ugyancsak 15 százalékot, más törvényhatósági városok jövedelméből 10 százalékot, a megyeszékhely, városok jövedelméből 8 százalékot és a nem megyeszékhely községek jövedelméből 5 százalé-

kot tartanak vissza erre a célra.

E hányadok révén a belügyminisztérium, illetve a helyi közigazgatási szervek 533 millió lejjel járulnak hozzá a katonai szolgálatra bevonultak családtagjainak megsegítéséhez, ami az állam által adandó összegekkel együtt elegendő alapot fog biztosítani arra, hogy a bevonultak szűkölködő hozzátartozóit 1940 április 1-től kezdve hathatós támogatásban részesítsék.

A törvényjavaslatot, amely meghatározza a segélyek szétosztásának módját és megállapítja, hogy mely családok tekintendők segélyre szorulóknak — a parlament legközelebbi ülészakán terjesztik be, amely — a minisztertanács legutóbbi ülésén hozott határozat értelmében — március 4-én nyílik meg.

Chamberlain beszélt Birminghamban, Hitler Münchenben

Egynapon beszéltek, de egyuttal válaszoltak is egymásnak. Chamberlain ismételte, hogy a jelenlegi német kormányzattal nem köt békét

Chamberlain angol miniszterelnök szombaton Birminghamban beszédet tartott. Bevezetésképpen történelmi visszapillantást adott arra az időre, amikor Németország bejelentette a cseh-morva protektorátusnak a birodalomhoz való csatolását. „Fekete nap volt ez számomra — mondotta a miniszterelnök, — aki mindig a béke megmentése érdekében dolgozom. Ezzel a ténykedéssel Hitler kancellár egyszerűen korrá eljátszotta szavahihetőségét s elárulta, hogy csak egyetlen célja van: erőszakkal uralkodni a világon.

Csehszlovákia és Lengyelország elfoglalása után a rossz példa gyorsan talált követőkre. A hódítások oly könnyűeknek tűntek fel, hogy egy inas is azt képzelte, hogy veszély nélkül tehet hasonló kísérletet Finnország ellen. És noha az orosz inasnak nincs mit tanulnia meserétől, erőszakos kísérlete nem sikerült.

A miniszterelnök ezután a megszállott lengyel és csehszlovák területek lakosainak bánásmódjáról beszélt, azt állítva, hogy a német bánásmód a lakosság kiirtására törekszik. Érintette Chamberlain az „Altmark” ügyet is és azokat a nehézségeket, amelyekkel a kisállamok megkísérlék megőrizni semlegességüket.

Beszéde további során az angol miniszterelnök a Németország ellen fogantatott gazdasági zárlat sikerét ismertette. A harctéri helyzetéről ezeket mondotta:

— Németországot körülzártuk, repülőink pedig egészen a birodalom szívéig hatolnak be s számos esetben bizonyítékát adták annak, hogy a német légierő és légvédelmi készültség ellenére is oda mennek, ahova akarnak. Nem hiszem, — folytatta Chamberlain, — hogy bármelyik jóindulatú ember lelkében kétségek merülhetnek fel jelen keresztsháború cél-

jait illetően. Mert keresztsháborúról van szó. Talán jó lesz megismételnem, miért háboruzunk és mik a célkitűzéseink?

A nemzeti szocializmus kétirányú célt követ: Nagybritannia megsemmisítését és uralmat a világ fölött. Ezeket a nemzeti szocialista kormányzat a Fehér Könyv előszavában, valamint Göbbels január 19-iki beszédében be is vallja. Mi ezzel szemben a német világuralmi törekvés ellen harcolunk, de nem törünk valamely nép függetlenségére. Harcolunk azért, hogy az európai életben helyreálljon a biztonság, megszűnjenek a támadás állandó veszélyei, harcolunk a jogtalanság megszüntetéséért és meggyőződésünk, hogy céljainkat el is érjük anélkül, hogy rabigába hajtánánk más népeket.

— Legelső sorban vissza kell szerezniünk a lengyel és cseh függetlenséget. Másodszor biztosítékot kell kapnunk arra nézve, hogy Németország a fogadalmait meg is tartja. A jelenlegi német kormányzat mellett nem lehet a jövőbeni biztonságról beszélni.

Ezután Chamberlain a háború utáni Európa újjáteremtéséről beszélt, mondván, hogy ez a többi európai államok bevonásával történhet meg. A békének első és legfontosabb záloga a lefegyverzés. A béke helyreállításának nagy munkájában Németország többet nem tehet, mint bármely más nép, mert hiszen annak széttrombolásában is Németország tevékenykedett a legjobban. Amint a német birodalom késznek mutatkozik, hogy elégséges bizonyítékokkal támassza alá jó akaratát, meg fogja látni, hogy a többi népek készek lesznek segítségére sietni abban, hogy legyőzze gazdasági nehézségeit.

Hitler válasza: Ahogyan végzett Németország belső ellenségeivel, úgy végez a külsőkkel is

Hitler kancellár szombaton, a nemzeti szocialista párt megalakításának 21 éves fordulóján Münchenben nagy beszédet mondott. Beszéde elején a nemzeti szocialista párt megalakításának történetét vázolta és felvetette a kérdést, vajon a demokratikus államokban hány politikusi van, aki 20 év múltán első párthíveihez beszélhetne.

— Ami engem erre a helyre vezetett, ahol most vagyok, katonai akaratomnak a tiltakozása volt az ellen a korszak ellen, amely kétséget kizárólag a legmegalázóbb volt a német történelemben.

Majd idézte a Wilson 14 pontját, amely Németországot a fegyverek letévesére bírta, de akkor az ellenfelek fegyverben maradtak és olyan békét diktáltak, mely a 14 pontnak mind az ellenkezője volt.

— Nem győztek le bennünket, — mondotta Hitler, — Ellenkezőleg: becsapták a német népet azzal, hogy elhittették vele a világ új, békés és igazságos elrendezésének lehetőségét.

Hitler ezután ismertette a német nép kijátszásával létrehozott békediktálás következményeit, Németország ipari vidékei megszállását, a jóvátétel címén végbevitt végzetes kiaknázásokat. De — folytatta — ebben a szomorú korszakban Németországnak csak a külső szerkezete omlott össze. Amit nem tudtak lerombolni, az a német ember volt, aki véghezvitte a világ történetében páratlanul álló hőstettet, hogy ellenállott 26 állammal szemben, amelyek a végén csak félrevezetés segítségével tudták legyőzni.

— En akkor tudatára ébredtem annak, — folytatta Hitler, — hogy a birodalmi eszre-

szolgáltatást ki kell ragadni a volt vezetők kezéből és a népre kell bízni azt. Mi nem akarunk újból felfegyverkezni. De láttuk, hogy a régi háborút-akarók készülődtek, hogy ismét megtámadjanak minket. Azért elhatároztam a nép olyan arányú felfegyverkezését, amíg nincs példa a német történelemben.

Aztán ellenfeleiről beszélt Hitler és kijelentette, hogy szerencsétlenségére állandóan senkik ellen kellett harcolnia úgy belföldön, mint pedig kifelé. Ezek a senkik kormányozzák most a földteke legnagyobb részét — mondotta. — Pedig arra sem képesek, hogy saját országukban leküzdjék a munkanélküliséget. És ezek a senkik beszélnek Európa újjáépítéséről? A világ újjáépítése valóban meg fog történni, — de nélkülük.

— A harc, amelyet húsz évvel ezelőtt meg kellett kezdenem és amelyet azóta folytatok, a versaillesi békeszerződésben megnyilatkozó szellem ellen irányul. S most ismét ezzel a szellemmel állunk szemben. Chamberlain úr ugyanakkor jelentkezik szólamaival, amikor egész India és Arábia hevesen tiltakozik ellene. És ő mégis Németország világuralmi törekvéseiről beszél. Ezek a kijelentések hatással lehettek az 1918-iki német népre, a mai Németországra azonban semmiesetre sem.

— Elejétől kezdve szembe szállottunk azzal a felfogással, amely szerint két államsoporthat kell lenni a világon: Az egyik, amelynek mindené meg legyen s a másik, amelynek ne legyen semmije. Ez a kapitalista-plutokrata felfogás meg fog dőlni. Isten sohase mondta, hogy a földön csak néhány népnek kell uralkodnia és elnyomnia a világ harmnegyedrészét, mialatt a többieknek nincs mit enniük.

— A német követelések a végsőkig szerények voltak. Mindenekelőtt a német élettér biztosítását foglalták ezek magukban. A német nép nem fogja engedni, hogy ezt az élettérét megsemmisítsék. Lehetőségeihez képest nem fog tűrni semmi fenyegetést és semmiféle politikát, ami Németország ellen irányul.

— Másodsorban követelte Németország gyarmatainak visszaadását, jogos tulajdonait, amelyeket a világhatalmokrácik elvettek tőle anélkül, hogy ezzel saját népeiknek a legesekélyebb hasznára lettek volna. Szerény követelések voltak ezek Angliával és Franciaországgal szemben.

— Csak egyetlen törekvésem van, — folytatta Hitler, — hogy megőrizzem magamnak honfitársaim szeretetét és ragaszkodását. Ellenségeim gyűlölete nem érint engem; ellenkezőleg büszkévé tesz. Ahogy 13 éven át harcoltam népem szabadságáért belföldön, most harcolok ezért a szabadságért a külső ellenségek ellen. Én és ellenségeim két teljesen különálló világhoz tartozunk. Ezeknek az ellenségeknek a leghalványabb fogalmuk sincs a mai Németországról. A legjobb bizonyíték erre az, hogy Anglia reméli, hogy újból lehetséges a mi legyőztetésünk.

Németország ma más helyzetben van, mint volt 1914-ben

Ezután azt fejtette ki Hitler, hogy Németország ellent tud állani bármiféle blokádunk. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy Németország nemzetközi helyzete ma egészen más, mint 1914-ben. A német-olasz barátság, mondotta, nemcsak a két kormányzati rendszer hasonlóságán alapszik, hanem a két vezér barátságán és azon a tényen is, hogy a két népnek szüksége van egymásra. A vezér ezután megemlítette a német-országi viszonyban bekövetkezett gyökeres változást és többek között a következőket mondotta:

— Ellenségeinknek az a reménye, hogy új háború fog kitörni Oroszország és Németország között, nem vált valóra. Japán sem áll a Birodalom ellenségeinek oldalán. Ellenkezőleg: Japánt szoros barátság köti Németországhoz. Ime három hatalmas állam, amelyek ma jóakaratu semlegességben vannak Németországgal szemben.

Hitler ezután emlékeztetett azokra a gazdasági előkészületekre, amelyeket Németország véghez vitt. Ezek több évi munka eredményeként lefektették Németország önellátásának alapjait. Németországot nem érinthei többé semmiféle blokád. Ez ellen a védekezés 1914-ben csaknem teljesen nemlétező volt. Ma azonban Németország gazdaságilag éppúgy legyőzhetetlen, mint katonailag.

Hitler ezután az angol propagandáról beszélt és kijelentette, hogy az teljességgel hatástalan. Ismerjük, mondotta, ezeket az eszmeterjesztő urakat. Ismerjük tanácsadóikat is. Régebben nálunk tanyáztak ezek. Ugyanolyan nevetséges németéssel beszélnek, mint amilyen nevetséges az angol tudományuk. A német nép utálattal fordul el ezektől a hangoktól.

— A mi népünk, — folytatta Hitler, — gyökeresen megváltozott. Új nép született, amely a végsőkig fog harcolni. Én magam is el vagyok tökélyre, hogy végigküzdjem ezt a harcot. Nem engedhető meg, hogy szabályos időközökben elrendeljük a német népnek mit kell tennie, különben elzárják életforrásait. Azt a rendszert, amely így akar eljárni Németországgal szemben, össze fogjuk törni. El vagyunk tökélyre, hogy addig folytatjuk a harcot, amíg ez a terror végképp össze nem omlik. Németország a saját földjén letegette a pénzügyi hiénákat. Ugyanúgy nem fogja tűrni azt sem, hogy kívülről lebetetlenné tegyék számára az életet. A német népnek joga van az élethez, éppúgy mint bármely más népnek.

A vezér itt rámutatott arra, hogy Németország ellenségei ma számbeli fölényvel sem rendelkeznek és hogy a német népnek ma jobb hadserege van, mint amilyen a történelem bármely időpontjában volt.

Beszédét Hitler kancellár így fejezte be: — Csak egyet tudok, azt, hogy van Isten és van isteni Gondviselés. Ez az isteni Gondviselés húsz esztendő óta szemmel láthatóan örökös a német nép fölött és megáldotta minden vállalkozásunkat. Én a magam személyében csak néhány héttel ezelőtt kézzelfoghatóan éreztem ennek a Gondviselésnek óvó kezét fölöttem. Ha az isteni Gondviselés nem akarná, amit mi akarunk: a német nép felemelését az őt megillető helyre, úgy bizonyára nem áldotta volna meg eddig minden vállalkozásunkat, nem koronázta volna siker minden lépésünket.

Hiszük, hogy ez a Gondviselés meg fogja áldani mostani nagy küzdelmünket is és meg fogja hozni ügyünk s a német nép végső győzelmét.

Roosevelt elnök kiküldöttje partra szállott Európában

Attekintés az újabb külpolitikai mozzanatokon. — Amerika háborús beavatkozása felől megindultak a találgatások. Kennedy amerikai nagykövet a beavatkozás ellen

A diplomáciai események középpontjában ma kétségtelenül Roosevelt elnök bizalmasának, Sumner Wellesnek európai partraszállása áll. Welles európai körútjában sokan végzetes hasonlóságot vélnek fölfedezni azzal az utazással, amelyet Wilson, akkori amerikai elnök bizalmasa, House ezredes, a világháború idején tett Európában. Ebből a hasonlatosságból azután sokan hajlandók levonni azt a végső következtetést, hogy Welles Európába küldése tulajdonképpen első lépés Amerikának az európai háborúba való belépése felé. Viszont Amerikában sokan vannak, akik azt a nézetet vallják, hogy az Egyesült Államok kormányának minden körülmények között távol kell tartania magát az európai viszálytól. Ezen a nézeten van Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete is, aki a *Manhattan* hajó fedélzetén most indult el Európába, hogy elfoglalja három hónappal ezelőtt elhagyott állomáshelyét. Az amerikai nagykövet, — aki a múlt napokban már tett hasonló kijelentést, — hajóra szállása előtt úgy nyilatkozott, hogy az Egyesült Államoknak feltétlenül távol kell maradniuk a háborútól. Megállapította azt is, hogy Európában a gazdasági helyzet napról-napra rosszabbodik.

Chamberlain és Hitler beszédei a Welles európai megérkezésekor

Visszatérve Welles európai útjára, ennek a célja felőli bizonytalanságot növeli az út előkészítésének egynémely körülménye. Hiszen az előzetes diplomáciai tapogatózások során mindenik hadviselő fél részéről biztosították ugyan Rooseveltet arról, hogy kiküldöttjét szívesen látják, de nem hagytak kétséget aziránt, hogy egy esetleges békeközvetítés számára egyáltalában nem látják az időt alkalmasnak. Kifejezésre jutott ez a vélemény abban a két legutóbbi nyilatkozatban is, amely Welles európai partraszállása előtt a legilletékesebb helyekről hangzott el. Egyrésztől Hitler, másrésztől Chamberlain fejtette ki szombaton nagyobb nyilatkozat keretében a két ország külön-külön háborús céljait és ez a két nyilatkozat nagyon egyidőre esik a Welles megérkezésével.

Hitler német birodalmi vezér és kancellár a többi között kijelentette, hogy Németország mindaddig folytatja a háborút, amíg teljesen le nem török a külső terrort, mintahogyan a nemzeti szocializmus a belső terrortal tette. Nem lehet másként: — mondotta a vezér és kancellár, — Németországnak győznie kell és győznie is fog. Chamberlain angol miniszterelnök viszont újra elmondotta azt a gyakran hangoztatott felfogását, hogy a béke vagy há-

ború sorsa egyedül Németországtól függ s hogy Anglia azért avatkozott be a háborúba, mert a maga és a kis népek szabadságát veszélyeztetve látta. Mindaddig harcol tehát, míg ez a szabadság ismét biztosítva nem lesz.

Ez a két nyilatkozat nem hagy kétséget aziránt, hogy mindkét hadviselő fél a maga elé tűzött háborús cél eléréséig folytatni akarja a küzdelmet s Wellesnek, ha valóban békekedeméyzés céljából jött Európába, jelenleg nem sok kilátása lehet a sikerre.

Mit mondott Welles a partraszálláskor?

Ilyen előzmények után Welles a *Rex* oceánjáró fedélzetén vasárnap megérkezett Nápolyba. Megérkezésekor Ciano olasz külügyminiszter személyi titkára és az Egyesült Államok római nagykövete üdvözölte. Ugyanezen a hajón érkezett Olaszországba Taylor, Roosevelt-

Welles és Mussolini hétfői találkozója. Rómában a közeli békekötés lehetőségét 1:10 arányra becsülik.

Colijn volt holland miniszterelnök béketerve állítólag az összes országok által elfogadható

Az angol sajtó nagyfontosságú eseményként jelenti, hogy *Mussolini* hétfőn délben fogadja *Wellest*, akinek küldetése tekintetében Londonban 4 pontban rögzítik le Róma első megállapításait. Ezek: 1. Az európai helyzet tekintetében Welles nem várhat semmit sem, amit az illetékes amerikai nagykövetek ne jelentettek volna már Rooseveltnek. E küldetése tehát nyilván a béketárgyalások lehetőségével függ össze. 2. Olaszország óriási méretű hadműveletet vár tavaszra, tehát nem tartja valószínűnek, hogy a szövetségesek, vagy Németország hajlandók lennének a béketárgyalásokra. 3. A közeli békekötés lehetőségét Rómában 1:10 arányra becsülik. Végül 4. Legfontosabb

Leendő és szoptató anyáknak

a rendszeres székelés különösen fontos. Az emésztési folyamat alatt előálló salakok - ha azokat nem távolítjuk el rendszeresen - megmérgezik a vért és a testet és veszélyeztetik úgy az anyát, mint a gyermek egészségét. Előzze meg a veszélyt **Leo-Pills** tisztá növényi hajtó használatával. Hatása enye és mindig biztos.

Kapható: 20 vagy 60 labdacsof tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills Laxatív

nek a Vatikánba küldött személyi megbízottja is. Welles partraszálláskor mindössze annyit mondott, hogy küldetését gyorsan és jól fogja betölteni. Nápolyból Welles vasárnap este az Egyesült Államok római nagykövetének kíséretében Rómába utazott. Odaérkezett Taylor is, aki gépkocsin tette meg az utat Nápolyból Rómába.

Németország ellen az ostromállapot megszigorítását tervezik. A szigorítás Olaszországot is veszélyezteti

Közben az európai helyzet egyre súlyosabbá s a hadviselőeknek egymással szemben alkalmazott eszközei egyre keményebbekké válnak. A nyugati nagyhatalmak magatartása arra vall, hogy a Németország elleni ostromzár megszigorítását tervezik. A kevés híján megszakadt angol-olasz tárgyalások is ezzel függenek össze. A nyugati nagyhatalmaknak Olaszország iránti elnéző magatartása következtében

lesz Wellesnek az a tanácskozása, amelyet európai körútjának befejezése előtt folytat Mussolinivel és Cianoval.

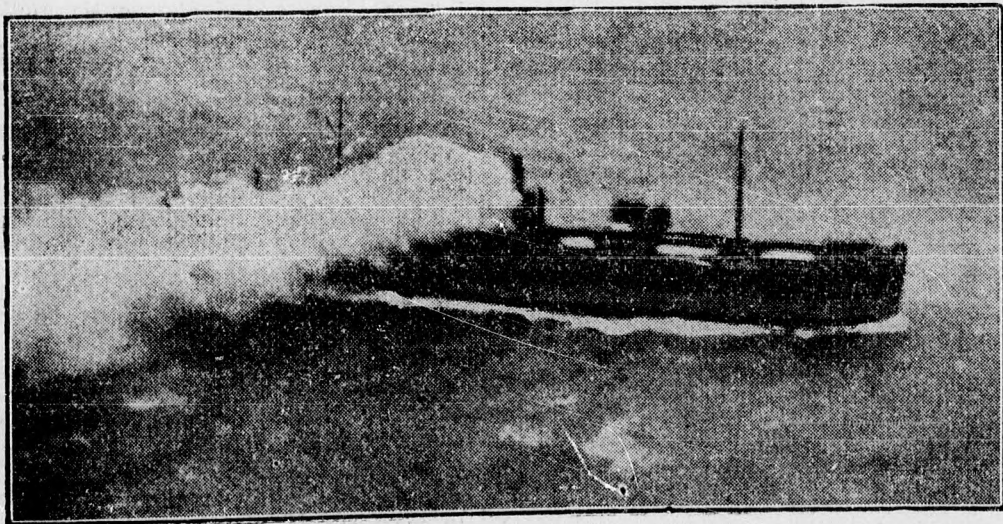
Nagyfontosságúnak tartják Londonban Taylor szentszéki küldetését is, minthogy a Vatikán a leg gondosabban meg akar vizsgálni minden utat, mely a békéhez vezethet. A *Daily Express* amszterdami jelentése szerint Colijn volt holland miniszterelnök, aki megbeszéléseket folytatott Mussolinivel, Cianoval és más államférfiakkal, Németországban találkozik Wellessel, hogy közölje vele béketervét, mely állítólag az összes országok számára elfogadható.

Ostromzár a Jeges-tengeren, de a nyugati hatalmak még nem szakítanak a Szovjettel

A brit tengerészet egyébként már is ostromzár alá vette Murmanskot és a jeges-tengeri szovjet vizeket. Ez a finneknek szóló segítségnyújtás újabb fordulóját jelenti. Hivatalos francia körök kijelentése szerint ez még mindig nem jelenti a szovjettel való diplomáciai viszony megszakítását és sem a londoni, sem a párizsi szovjet nagykövet nem készül elhagyni állomáshelyét. Szövetséges körökben egyébként úgy látják, hogy német részről komolyan kezdenek aggodni a svédországi ércszállítás nehézségei miatt.

Atengeri kereskedelmi háború áldozatai

A tengeri kereskedelmi háború is tovább szedi áldozatait. A *Jewington Curt* nevű 4540 tonnás angol gőzös az Északi-tengeren elsüllyedt. Legénységét sikerült megmenteni és az

Egy fotóriporter a német repülőgépről készítette ezt a megdöbbentő képet, abban a pillanatban, amint egy felfegyverzett angol kereskedelmi hajót felgyújt a német repülő bombája

egyik keletangliai kikötőben partraszállítani. Elsüllyedt a *Royal Atcher* nevű, 2260 tonnás angol gőzös is. A hajó aknára futott. Az *Allmark* ügye sem jutott még nyugvópontra. Londoni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy

Norvégia londoni követe kormánya nevében jegyzéket nyújtott át lord Halifaxnak a német hajóügyben. A norvég követe egyben néhány más, szőnyegre került kérdésre is választ adott az angol külügyminiszternek.

Az északi államok értekezlete. Megegyezés a tengeri hadviselés veszélyei elleni védekezésre. — A koppenhágai értekezlet kívánja a békeközvetítést

A skandináv államok külügyminisztereinek az értekezlete Koppenhágában vasárnap véget ért. A *National Tidende* című dán lap szerint a svéd, norvég és dán külügyminiszter a háború által teremtett gazdasági helyzetről és az északi államok hajóvesztéseiről tanácskoztak. A legerősebb vitát azonban a nagyhatalmaknak az északi vizekhez fűződő érdekei és a norvég felsővízeken való hajózás idézi elő. Szóba került természetesen a finnek ügye is, akiknek a háborúja valamennyi skandináv állam számára veszélyt rejt magában.

A skandináv külügyminiszterek megbeszéléseiről különben vasárnap este hivatalos közleményt is adtak ki. A közlemény megemlíti, hogy az ülésen tárgyalásokat folytattak a finn-szovjet vízállal kapcsolatban és valamennyi északi államnak komoly kívánsága az, hogy ez a vízállal minél előbb olyan végleges megoldásra jusson, mely megőrzi Finnország teljes önállóságát. A külügyminiszterek egyetértettek az országok semleges politikájának tekintetében és visszautasítanak minden olyan állítást, mintha ez a semlegeségi politika az egyik, vagy másik oldal nyomására volna visszavezethető. Mindhárom ország ragaszkodik semleges területének sérthetlenségéhez. Megegyeztek továbbá abban, hogy komolyan tiltakoznak a nemzetközi jogba ütköző tengeri hadviselés ellen. Ez a tengeri hadviselés emberéletben és gazdasági téren nagy veszteségeket okoz a semlegeseknek, ha azt akarják, hogy hajóik fenntartsák a jogszerű és szükséges kereskedelmet. Megegyezés jött létre abban a kísérletben is, amellyel a veszélyek ellen védekezni kívánnak. A külügyminiszterek végül annak a meggyőződésüknek adták kifejezést, hogy a háború elhúzódása esetén olyan mélyreható haragot szít a népek között, mely még nehezebbé teszi majd a tartós megértéshez vezető utat. Eppen ezért örömmel üdvözlölnék minden olyan kezdeményezést, mely igazságos és tartós békére vezet.

Németországot valószínűleg fölkéri a finn-orosz vízállal való közvetítésre

Londonban a koppenhágai értekezlet melegét két pontban foglalják össze: 1. Az a határozat, mely szerint a skandináv államok teljes súlyukat a finn-orosz vízállal befejezése mellett vetik latba, nem azt jelenti, hogy ők maguk közvetítenek, hanem valószínűleg Németországot kéri fel a közvetítésre. 2. A kölcsönös támogatást hangoztató határozat azt jelenti, hogy bármely skandináv államot érintő fontos eseményről mindhárom állam azonnal tájékoztatja egymással. Ezt az eljárást követik az *Altmark* ügyben is, amelynek barátságos befejezését várják Londonban, noha a *Daily Telegraph* szerint Anglia nem fogadja el a döntőbírói javaslatot és közvetlen tárgyalások útján való megoldást pártol.

A svéd miniszterelnök és a belga képviselőházi elnök beszéde

Hanson svéd miniszterelnök vasárnap beszédet mondott. Vázolta a svéd politika irányvonalát a nagyhatalmak háborújának kitörése óta. Kijelentette, hogy a svéd nép egyöntetűen helyesli a kormány külpolitikáját és nemzetvédelmi politikáját. Svédország semlegessége nem vezethető vissza önzésre, vagy tehetatlenségre. A svéd nép egyetelműen kívánja Finnország megsegítését, amennyiben az összeegyeztethető a svédek lehetőségeivel. Ebben teljes az összhang. Kézenfekvő az a közkézet, hogy Svédország a vízállal belekeveredhet. Svédország érdekeinek megvédésére — ugymond — legjobb mód az, ha Finnország megsegítésére és támogatására a legjobb lehetőséget teremti meg.

Beszédet mondott vasárnap a belga képviselőház elnöke is, a flamand katolikus egyesület antwerpeni gyűlésén. Hangoztatta, hogy a semlegesek helyzete napról-napra nehezebbé válik. Belgium

szempontjából Németalföld megszállása jelenthetné azt a lényeges tényezőt, mely módosíthatja a belga semlegességet. Belgiumnak — ugymond — nincs egyezménye Hollandiával, de ilyen esetben számot kell vetni azzal, hogy a valóság ereje többet jelent minden szerződésnél. Az egyik ország megtámadása vagy megszállása nem hagyhatja közömbösen a másik baráti nemzetet.

Az oroszok elfoglaltak három finn szigetet. A vörös hadsereg Viipuri előtt

A finn háborúban nem mutatkozik egyik fél javára sem különösebb eltolódás. A leningrádi katonai körzet vezérkarának jelentése szerint a karéliei földszorosan az erős havazás és köd megakadályozta a hadműveleteket. A szovjet csapatok 26 megerősített pontot foglaltak el, 19 tüzérségi be-

Ujabb orosz áttörés a finn erődvonalon

A finnek számolnak Viipuri közeli elestével. Tanner finn külügyminiszter szemrehányást tesz a külföldnek a késő és elégtelen segítség miatt

(Bucuresti rádiószolgálat.) A legújabb szovjet hadijelentés megemlíti, hogy február 25-én a karéliei földszorosan áttörték egy megerősített finn sávot és elfoglaltak 28 erődítményt, köztük 8 beton tüzérségi erődöt. A finnek elmentáadásait visszaverték. A többi arcvonalon nem történt lényegesebb esemény. A szovjet légi haderő sikeresen bombázta az ellenséges csapatokat. Tíz finn repülőgépet lelőttek.

Finn hivatalos körökben hétfőn hajnalban már komolyan számoltak Viipuri közeli elestének a lehetőségével. Hangoztatják azonban, hogy ha az oroszok be is vonulnak a városba, annak katonai szempontból nincs jelentősége.

Tanner finn külügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy az orosz offenzíva semmi előrehaladást nem tett volna, ha a külföld már egy hónappal ezelőtti segítséget nyújtott volna Finnországnak. A finnek remélik, hogy most már a szavakat gyorsabban követi tett, mint eddig. Finnország kapott ugyan segítséget különböző országokból, első sorban a szomszédos nyugati hatalmaktól. önkéntesek is ér-

Száz meghűlés grippe
DIANA
bedörzsölés

tonerődökkel. Azonkívül elfoglalták a Koivisto, Tiurnisaari és Piisaari szigeteket. Nagyszámú hadianyagot zsákmányoltak. A francia Havas iroda finnországi jelentése szerint az Uuras bevételét célzó szovjet kísérletek mindeddig meghiusultak. Uuras a háború kitörése előtt Viipuri előkikötője. Az orosz nyomás most különösen Kámara irányában érezhető.

A vörös hadsereg alapítási évfordulójának megünneplése a szovjet berlini követségén

A vörös hadsereg alapításának 22-ik évfordulója alkalmából a berlini szovjet nagykövetség fogadás volt, amelyen megjelent Brauchitsch és Keitel vezérezredes, Witzler tengerenagy, valamint Udetz tábornok és Skarcew szovjet nagykövet. Brauchitsch a fogadás során üdvözlő beszédet mondott.

keztek, de mindez nem volt elegendő. A segítség nem jött elég gyorsan. Tanner ezután esélődöttségét juttatta kifejezésre amiatt, hogy az amerikai kormány Finnország kölcsönkérését úgy kezelte, mintha béke volna. Kijelentette ezután, hogy a finn katonai ellenállás nem vezethető vissza harmadik hatalom befolyására, vagy éppen nyomására. Finnország az ellenségeskedés megindításakor még ígéretet kapott más hatalmaktól arra nézve, hogy segélynyújtásban részesítik. Másfelől viszont Finnország még most sem utasítja el a baráti közvetítő akciót, bármely oldalról jöjjön is az. Finnország biztonságának azonban nem szabad veszélyben forognia. Másként ne is terjesszen elő senki közvetítő javaslatot.

A norvég kormány az *Altmark* ügyének a döntőbíró elé utalását indítványozza

Koht norvég külügyminiszter, aki a skandináv államok értekezlete miatt jelenleg Koppenhágában tartózkodik, beszélgetést folytatott a Reuter tudósítójával. Ennek során sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy az *Altmark* incidens megzavarta az angol-norvég baráti viszonyt. Jobbnak látja, — ugymond, — ha most nem fűz megjegyzést Chamberlain legutóbbi nyilatkozatához; őszintén reméli, hogy az angolok figyelmesen tanulmányozzák az ő eddigi, idevonatkozó nyilatkozatait és belátják, hogy Norvégia mindent megtett a korrekt eljárás érdekében.

A norvég kormány különben közölte az angol kormánnyal, hogy az *Altmark* ügyének döntőbíró elé utalását indítványozza, ha Anglia kitarthat eddigi álláspontja mellett.

Amerikai indítvány, hogy az angol ellenőrzés csak a német, olasz és orosz címzésű leveleket bontsa föl

Az angol cenzura szolgálat által felbontott amerikai repülőposta-szállítmányok ügye további hullámokat ver. Az amerikai szenátus külügyi bizottsága egyik tagjának jelentése szerint az angol kormány közölte Washingtonnal, hogy a Bermuda szigeteken felbontott levelekben 14—17 millió dollárt találtak. A dollárküldemények az Egyesült Államokban lévő német cégektől származtak.

Lehetségesnek tartják, hogy ennek következtében az amerikai kormány enyhíteni fogja eddigi merev álláspontját az angol ellenőrzéssel szemben és Pittman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke azt a közvetítő megoldást ajánlja, hogy az angol cenzurának joga legyen a Németországba, Olaszországba és Oroszországba címzett levelek felülvizsgálására. Más küldemények azonban mentesek legyenek az angol ellenőrzés alól.

A finn-orosz hadállás legújabb térképe. A nyílak az oroszok előretörési kísérleteinek irányát mutatják

Még
10
napig

Leltári vásárát **további 10 nappal** meghosszabbította a
Solduri, mert újabb cca **1500** pár olcsó cipőt bocsájt t. vevői rendelkezésére
295-395 leies árban
„Solduri“ cipőüzlet
Oradea, Alexandri-utca 6.

Albert István faluportja:

CSIKSZENTIMRE a hargitaalji székely község

Csikszentimre, február hó.

Csikszentimre gazdag oltmenti, közgazgatásilag a felszíki járáshoz tartozó szép község. Balparti része a Bedecs-patak, jobbparti része pedig a Rege- és Bánya-patakok Olta való ömlésénél, Csikmegye székhelyétől 12 kilométerre T alakban terül el kelet-nyugat irányban, a Hargita alján. Az Olt-folyó két különálló falurészre szakítja. A jobb partján, melyet Oltelevének hív a lakosság, Pálszeg, Sándorszeg és Felszeg tizek fekszenek, míg a balparton Bedecs, Tengersizeg és Alszeg. Az 1567-iki regisztrumban Zent Emreh (Szent Imre) 30 Bedechy (Bedecs) 20 kapuzámmal külön községekként szerepel, de már az 1600-as években csak Csikszentimre néven, egy összeépült községként ismeretes.

Határa 9870 hold, Belsőség 196, szántó 2240, rét 1397, kert 203, legelő 1247, erdő 4587 hold. A községben alig van munkanélküli. Legtöbb az 1—12, majd 12—20 holdas gazdák száma, de ezenfelül is vannak jelentékeny birtokkal rendelkező gazdák, sőt akad száz holdon felüli nagybirtok is. Hegyei, mezői, kaszálói, erdőterületei, valamint patakjai elnevezése ösfoglalásos jellegre mutat, tehát a falu alapítása onnan származtatható le. Lakosainak száma 1835, a lakóházaké 455. A lakosság vallásra nézve mind rómi katolikus, nemzetiségre nézve pedig magyar.

A község egyházi élete

A község plébánosa Kovács Balázs csikve-rebesi székely származású esperes-tanfelügyelő, aki 1912-ik év óta áll az egyházközség élén. Megyegondnok Cseke István földbirtokos. Tizenkét egyháztanácsossal nagy hozzáértéssel intézik az egyházközség ügyeit. Keperendszer van.

Ósi temploma teljesen gótikus volt, — amint azt Köpeczi Sebestyén József neves régészünk megállapította. Apsisának záródásában a csúcsíves boltsüvegek még megvannak s a bordák helyei jól kivehetők ma is, miután a templomot 1777-ben építették át mai formájában, erődítményszerű kőkerítésben. Szent Imre tiszteletére teljes barokk stílusban. A templom jökarban van és igen szépen fel van szerelve, ami a községben született előkelő, nemesszívű jötevők, a falu buzgó hívei, valamint a székely vagyonszövetség áldozatkészégének köszönhető. A nemrégén átépített Mária-oltárra Vágó Gábor neves szobrászművész készített gyönyörű, művészi Mária-szobrot.

Az egyházközség jötevői közül első helyen kell felemlíteni a faluból származott br. Henter-családot, melynek családi sírboltja is itt van. A mostani templom építését is az azóta kihalt br. Henter-család buzgó tagjai irányították. Kelemenelki kápolnájuk teljes berendezését és felszerelését a templomnak ajándékozták. Oltáron, egyházi ruhákon kívül két harangot is adományoztak. Csató Ferenc tövisi esperes-plébános több miseruhát, kelyhet ajándékozott. Balló János volt kiskapusi esperes-plébános nagy költséggel teljesen újraépítette a Jézus Szent Szíve oltárát. Néhai Szántó Józsefné és

Betegh János ugyancsak számottevő értékű felszereléssel járultak az Istenháza berendezéséhez. Koncsag Károlyné 30 ezer lei költséggel felépítette Kis Szent Teréz oltárát. Sándor László — a nemes Sándor-család itt született tagja — Budapest székesfőváros volt rendőrfőkapitánya, minden alkalommal súlyos áldozatokkal mutatta meg községéhez, egyházához való törhetetlen ragaszkodását. Teljes ünnepi paramentum, nehéz zöld vecsernyepalást, több templomi lobogó, nagy 5×25 négyzetméteres, nehéz halotti gyászterítő, a kulturház színpadi függönye, annak befödésére ajándékozott huszezer darab cserép, stb., hirdetik nemes áldozatkészégét. Szász István kőművesmester is egyike volt az egyházközség legnagyobb jötevőinek. Szentségtartót, templomi csillárt, baldachint, vecsernyepalástot, stb., ajándékozott a templomnak, azonkívül sok ingyen munkát is végzett javítások alkalmával.

A falu Alsóerdőfalja nevű részében, Alszeg tizekben van a XV. században Szent Margit tiszteletére épült kápolna. Igen értékes, ritka műemléke ennek a kápolnának a XVI. századból származó szárnyasoltára.

A falu iskolai és közművelődési viszonyai

Katolikus iskola már az egyházközség évszázados megalakulása óta létezett. Az 1802. évi püspöki látogatási jegyzőkönyv is már említést tesz róla. A katolikus iskola kezdetben három tanerővel működött. Az állam 1924-ben állított fel egytanerős iskolát, bérházban, melyet évek alatt, az ismert módszerekkel, négy tanerőjűvé fejlesztett. Állami óvoda is van. A katolikus iskola eredeti nagy kőépületét később az állam birtokbavette. Ugyanis az iskolaépület a politikai községnek, mint kegyurnak a telekjegyzőkönyvében állott. E miatt, a tulajdonjog megállapítására polgári per indult. A per több évi huzódás után egyezséggel végződött a község az egyház között. Az egyezségre azért mutatott hajlandóságot a politikai község és az egyház vezetősége, mert közben egymillió új iskolaépület felemelésére kötelezték a közigazgatási községet, melyet a falu polgári és ugyanakkor egyházi híveinek kellett volna közteherként magáravállalnia. Az egyházközség kártalanítás fejében lemondott a régi katolikus iskola haszonvételi jogáról azzal a feltétellel, hogy a kellő előrelátással, iskola céljaira még 1923-ban megvásárolt és így az utókor számára történelmi műemlékként megmentett, 1676-ban épült Henter-Székely-féle nemesi kuriában létesítendő új iskola működési és nyilvánossági jogát biztosítsa az állam. Ezt az egyezséget a főhatóság is jóváhagyta, sőt a kuria átalakítási munkálatai költségéhez is hozzájárult.

Az új iskola 1935-ben nyílt meg két tanerővel, teljes működési és nyilvánossági joggal, a legkifogástalanabb, tágas, világos helyiségekben, felszereléssel. A teljesen átjavított ósi kuriában nyert elhelyezést a kulturház is, mely színpaddal, díszteremmel rendelkezik és így az iskolával ma a kultura igazi otthona. Dr. Boga Alajos kanonok, pápai prelátus nagy tanítói díszgyűlés keretében avatta fel az új kul-

turothont, mely igazi büszkesége az egyházközségnek. Létesítésében Kovács Balázs plébános és Szántó Imre akkori egyházgondnok több lelkes társával még fizikai munkával is résztvett.

Jellemző a lakosság áldozatkészégére, hogy az iskola átalakítási munkálatai költségeihez olyan mértékben járult hozzá közadakozás útján, hogy az egyházközség öt hold elsőrendű, többezer leit érő kaszálót vehetett a templom fenntartására a megmaradt pénzeszegekből.

Az iskolát Finta Árpád igazgató-kántortanító vezeti, Balló Imréné és Szepessy Erzsike tanítónő közreműködésével. Mindketten példamutató munkássággal és lelkiismerettel szolgálják a katolikus oktatás ügyét. Tankötelesek száma mintegy 300. Az állami iskola igazgatója Bakó Károly. Irástudatlan a községben alig van, néhány öregebb pástőrember.

Egyesületi és társadalmi élet

Az egyesületi és társadalmi élet itt is — mint általában a teljesen katolikus Csikban — a vallásos szervezetek keretében folyik le. A Katolikus Népszövetség elnöke Szőke József, igazgatója Kovács Balázs esperes-tanfelügyelő. Az Ifjúsági Egyesület elnöke Finta Árpád kántortanító. A Leányegyesületet Balló Imréné, Szepessy Erzsike tanítónő vezeti. Igen lelkes munkát fejt ki az egyesületi élet terén az Oltáregylet, Elnöknője Kéncse Karolina, aki Betegh Gyuláné, Sándor Gergelyné, Fodor Albertné, Dávid Jánosné, Jakab Mancika, Tulit Imréné, Imre Ignácné, Bálint Józsefné, Bálint Dávidné, özv. Szántó Ferencné, Udvargy Gyuláné, Cseke Istvánné, Cseke Ferencné, Kristó Józsefné és Salló Ignácné tagtársai közreműködésével díszítetik, tisztogatják a templomot, javítják az egyházi ruhákat, egyszóval a legelismerésreméltóbb munkásságot fejtik ki egyházukért, vallásukért. Az Oltáregylettel karöltve működik a 300 tagot számláló Rózsafüzár-társulat is. A Szent Kereszt Hadsereg elnöke Kéncse Lőrinc.

Kiváló iskolai énekkart szervezett Finta Árpád igazgatótanító, akinék ügybuzgalmára jellemző, hogy kis dalosaival elnyerte az alsíki esperesi kerület gyermekkórus-versenyén az első díjat jelentő vándorzászlót. Nemcsak egyházi énekszámokkal remekel időnkint a kis gyermekkórus, hanem Bartók- és Kodály-népdalokkal is, ami a népi dalkultura tekintetében is nevelő és oktató útmutatást ad.

Összelőtt templom belseje a német-francia határon

"Merész támadások az előretolt állások között"

Fekete ruha, gumitalpú cipő, néma kutyák — az éjszakai támadáson

A nyugati frontról adott francia jelentések szerint éjszakánként a német csapatok merész támadást intéznek egy francia állás ellen. Mit jelent és hogy folyik le egy ilyen támadás?

A németeknél erre a célra különleges és független osztagokat létesítettek, amelyek a hadsereg legjavából vannak összetéve. A front mögött legnagyobb kényelemben élnek és amikor eljön a kitűzött óra, a tohergépkocsik frissen és „teljes formában”, pompásan felezerelve szállítják őket a tett helyére. Ezek a katonák fekete vászonból készült egyenruhát viselnek és egyenruhájuk úgy van elkészítve, hogy minél kevesebb felületen akadhasson a drótakadályok tüskéibe. Gumitalpú cipőt viselnek és fegyverük hegyén kis hitlerista zászló van. Ezek a katonák nem hordanak hátizsákot, mindössze néhány kézigránát, egy revolver, vagy egy gépfegyverrevolver van övükre akasztva. Segítségükre idomított házőrző kutyák szolgálnak, amelyek azonnal jelzik az ellenséges járőrök közeledését. Azt mondják, hogy ezek a kutyák nagyszerűen vannak idomítva, nem ugatnak s amint ellenséget érzékelnek, azonnal lefeküsznek, így értesítik gazdájukat.

A rajtaütésszerű támadások természetesen először az előőrsök és az előretolt állások felderítésével kezdődnek. Ugyanis az előőrsök megtalálásával megtalálják a támadásra legalkalmasabb pontot is. Fő az, hogy pontosan megállapítsák az őrszemek helyét, a gépfegyverek és ágyúk fedezékét, mert ennek birtokában

néhány jól alkalmazott kézigránát, hatásos gépfegyvertűz teljesen zavarba ejtheti az ellenséget,

amely ilyenkor nem tud védekezni. Magától értetődik, hogy ez a csatározás jórészt sztratégiai játék.

Az ellenséges automatafegyverek félrevezetésére számtalan trükköt alkalmaznak, hogy az ütegek tüzelésükkel elárulják fekvésük helyét. Többek között kitűnően tudják utánozni a drótsövény vágó olló zaját, azonkívül zseblámpákat hordoznak rudakon egyik helyről a másikra és fűttségével és kiáltásokkal is hozzájárulnak az ellenség megtévesztéséhez. Nevetséges, de előfordult dolog, hogy a gépfegyver zaját nagyon sokszor gyermekjátékokkal utánozták. Az ellenség természetesen azt hitte, hogy igazi gépfegyverállással van szemben, tüzelni kezdett és felfedezte magát.

Természetesen a rajtaütésszerű támadások ellen is hamar megtalálták a védekezés módját, amely kis szárazföldi aknáknak alkalmazásában áll. Ezeket az aknákat vékony földréteggel vagy falevelekkel borítják le és a legkisebb érintésre azonnal robbannak.

Igy beszél el egy haditudósító az ilyen éjszakai támadás lefolyását, amelyen ő is résztvett a német katonák sorai között.

— Képzeld el legelőször is, hogy a földben kis betonállások vannak, melyeket drótakadályok vesznek körül. Amint az éjszaka beáll, az állás körül minden oldalról fűttség hallatódik, ami annak a jele, hogy ellenséges előőrsök vannak a közelben. Az előretolt betonállás vezetője azonnal jelenti telefonon a front mögé, hogy küldjenek segítséget. A segítség, amely husz katonából áll, egy hadnagy vezetése alatt, azonnal megérkezik és tűzbe bocsátkozik az előőrsökkel. A gránátok működni kezdenek, azonban a katonák az első fegyverdörrenésekre eltűnnek. A céljuk az volt, hogy

elvágják az ellenséges állások telefonvezetékét,

de mivel váratlanul nagyobb ellenállásra akadtak, óvatosságból visszavonultak. Miután a csapatot vezető hadnagy az ellenséget eltűnni látta, azonnal előrenyomul, hátha sikerül egy-két katonát foglyul

ejteni, akitől meg lehet tudni az állások helyzetét. Alig nyomul azonban előre, az ellenséges katonák megsokasodnak körülötte és nehogy foglyul essenek, vissza kell vonulniuk.

Fél óra sem múlik el és a gépfegyverek ismét kattogni kezdenek. Mindenfelől gránátok robbannak és az erdő széle felé irányított zseblámpafényben ismét

feltűnnek a feketebe öltözött alakok,

amint állandóan a fák mögé rejtőzködve, óvatosan lopakodnak az állások felé. Telefonjelentésre azonnal működésbe kezdenek a hét és feles lövegek és áthatolhatatlan tűzfalak vonnak az előőrsök és a tartalék közé. Ebben az időben a támadó katonák a fák mögé rejtőzködve gépfegyvertűzzel válaszolnak és kézigránátokat dobnak, időnként mindkét fél részéről megszűnik a tüzelés, mialatt a harcoló felek megfigyeléseket tesznek. Majd ismét megindul a tűz, amelynek csak a hajnal beállta vet véget. Ilyenkor, mikor az egyik fél összeszámolja sebesültjeit, legtöbbször meglepetve tapasztalja, hogy alig néhány száz méterre tőlük, az ellenséges szanitések is sebesültjeik és halottaik összeszedésén fáradoznak.

Rendszerint így zajlik le egy-egy éjszakai támadás, amelyről a másnap reggeli közlemények megállapítják, hogy „merész támadások zajlottak le az előretolt állások között.”

Előretolt német őrszem egy fa tetejéről kémleli az ellenség mozdulatait

Százéves a géppuska

A napokban múlt száz esztendeje Hiram Maxim, az amerikai feltaláló születésének, akitől az önműködően ismétlődő kézi ágyúja tulajdonképpen a gépfegyver őse volt. Hiram Maxim 1840 február 5-én született az északamerikai Maine-államban. Már kora ifjúságában technikai tanulmányokat folytatott s később is technikai és vegyszertani problémák foglalkoztatták. Maxim, aki mint önkéntes vett részt az Egyesült Államok gyarmati hadjárataiban, az akkoriban már általánosan használt ismétlődő puskák mintájára önműködő „fegyvergépet” szerkesztett, amelyet eleinte természetesen csak alig néhány példányban állított elő, de amely borzalmasan pusztító ható ereje a kezdetlegesen felfegyverzett bennszülöttek körében páni rémületet keltett. Különös, hogy az Egyesült Államok akkori hadvezetősége nem látta át Maxim találmányának jelentőségét. Az önműködő „fegyvergép”-nek nem tulajdonítottak komolyabb fontosságot, úgy, hogy a családott feltaláló a 80-as évek elején Angliába hajózott át, remélve, hogy ott több méltánylásra talál. Ugy is történt! Az angol hadseregparancsnokság a legnagyobb érdeklődéssel fogadta az újrendszerű fegyvert, amelyet hasonlóképpen gyarmati hadjáratok alkalmával próbáltak ki. Miután a „gépfegyver őst” az angol hadsereg igen jelentékeny áron megvásárolta az amerikai feltalálótól, a rettenetes, pusztító fegyvert Maxim szokásos utmutatásai alapján tökéletesítették s így használata csakhamar elterjedt a kontinensen is. Németországban és később a volt osztrák-magyar monarchia hadseregében szintén használatosak voltak a Maxim-típusú önműködő fegyverek, amelyeket csak utóbb, a világháború kitörése előtt helyettesítettek a még pontosabban működő Schwarzlose mintájú, általánosan ismert gépfegyverekkel. Munkásságának elismerésül Hiram Maximot Viktória királynő 1901-ben lovagi rangra emelte és a feltaláló, aki nevét utóbb a füstnélküli puskaporral is híressé tette, nagy vagyonnal telepedett le Angliában. ahol csöndes, visszavonultságban élt haláláig. Élete utolsó éveit, mint mondják, elkeserítette a gondolat, hogy éppen ő volt az, aki találmánya által minden képzeletet meghaladó öldöklésre alkalmas fegyvert adott az emberiség kezébe.

A február havi légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

A polgármesteri hivatal légvédelmi osztálya az alábbiakban közli a lakosság számára február második felében tartandó légvédelmi előadások sorrendjét.

Február 28-án a T és U kezdőbetűsök.

Február 29-én a V és Z kezdőbetűsök.

Március 1-én S kezdőbetűsök.

Az előadásokat délelőtt 9-től 11 óráig tartják a Katolikus Kör nagytermében, Str. Regele Carol 5. Az előadások hallgatása minden polgárra, nőre is kötelező 7 és 60 év között. Aki nem vesz részt a légvédelmi tanfolyamokon, a törvény 63-ik szakasza alapján 500—2000 lejes pénzbírsággal, ismétlődés esetén 1-től 30 napig terjedhető elzárással büntetjük.

1940-évi

LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR

Megnyilik: március 3-án

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT

Leipzig, / Deutschland

50%-os utazási kedvezmény a német utakon.

vagy Eugen v. Angerbauer, tiszteletbeli képviselő, Temesvár, I. Str. Gen. Praporgescu 2 és Schuster Ludwig ezredes, német konzul Nagyvárad, Str. Nicolae Iorga 1.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400, negyedévre 225, egy hónapra 75 lejt.

Postatakaréppénztári csekkszámánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Kedden föl kell lobogózni a házakat

Kedden, február 27-én, az új alkotmány kihirdetésének évfordulóján a város szabályos méretű és elhelyezési zászlókkal föl kell lobogózni. Az üzlet- és háztulajdonosok kirakataikat és ablakaikat az Uralkodó és Mihály nagyvárdai arcképével díszítsék ki és este az ablakokat világítsák ki. A rendőrség kéri a közönséget, hogy az ünnep fényének emelésére tartsa be a fenti rendelkezéseket.

ORVOSI HIR. Dr. Középesy László külföldi tanulmányutjáról hazatért és rendeléseit belgyógyászati és tüdőbeteg részére megkezdte. Rendel. mindennap délelőtt 8-9-ig és délután 3-5 óra között. Kvarc, Röntgen, elektro-kardiograf, rövidhullám. Nagyvárad, Ferdinánd király-út 10/a, (Stern-palota). Telefon: 10-20.

Zürichi zárlat. Párizs 9.98 fél, London 17.62, New York 446, Brüsszel 75.30, Milánó 22.52, Amsterdam 237.15, Berlin 178.80, Szófia 550, Belgrád 10, București 335.

FÜTŐANYAG HIÁNYÁBAN BESZÜNTETÉK A MUNKÁT EGY TEMESVÁRI HARISNYAGYÁRBAN. Temesvár. Saját tud. A Standard-harisnyagyár a napokban beszüntette üzemét a kemény tél kelles közepén a gyár háromszázhusz munkása egyszerre kereset nélkül maradt. A munkát a gyárállalat igazgatóságának kijelentése szerint fűtőanyaghiány miatt szüntették be. Az üzem pakurafűtésre van berendezve. Campinából már hetekkel ezelőtt megrendelték a szükséges fűtőanyagot, meg is küldték a vételérát, a fűtőanyag azonban, ismételt sürgetések ellenére, sem érkezett meg. Az igazgatóság kijelentései szerint a fűtőanyag megérkezése után újra megindul a munka a gyárban.

A nagykomlósi Plébánia hivatal kérelme. Czagyány Mihály és Konya Ottilia 1856-ban házasságot kötöttek Nagykomlóson. Kerestetik Konya Ottilia keresztlevelé, aki 1837-ben született. Születési helye ismeretlen. Esetleg ág. ev. vallású, de valószínűleg római katolikus. A megtalálók kérik, szíveskedjék értesítést a Parochia Rom. Cat., Comlosul-Mare, jud. Timis címre küldeni.

Falusi tragédia az itélőtábla előtt. Kolozsvár. Saját tudósítónktól. A kolozsvári itélőtábla büntető tagozatát ismét falusi tragédia foglalkoztatta. Bonea Ioan és Vlădin Augustin erdei munkások a múlt év tavaszán fejszékkel súlyos sebet ejtettek Bucea Avramon aki sérüléseibe rövidesen belehalt. A tetteseket emberölés bűntette miatt vonták felelősségre. A múlt év április 26-án Bonea és Vlădin akik sógorok voltak, együttesen éppen erdőirtó munkájukra igyekeztek fejszével felezni, amidőn szembetalálkoztak a topánfalvi vásárról hazatérő Bucea Avrammal. A vásárban beszeselt Bucea kötekedni kezdett a két férfivel. Ezek a szóváltás hevében fejszékkel nekiesetek és Buceának egyik vállpercét összezúzták. Eközben azonban átszakadt a fűtőér és a szerencsétlen ember rövid időn belül elvérzett. A tárgyaláson a főtárgyész előre megfontolt szándékának tulajdonította a vádlottak cselekedését, míg védőjük, dr. Ciugudeanu Marius ügyvéd azt fejtette, hogy szándékosság esetén védené a nála levő fejszével, feltétlenül azonnali halálos csapást mérhetek volna ellenfelükre. A bíróság szombaton délelben hirdette ki az ítéletet és ez szerint bűnösnek mondotta ki a két tettest és ezért ötlet 8-8 évi börtönbüntetéssel sújtotta.

FILMVÁLLALATOT ALAPÍTOTT LENI RIEFENSTAH. Leni Riefenstahl, aki az 1936-os berlini olimpiai filmet forgatta, most „Riefenstahl-G. m. b. H.“ néven korlátolt felelősségű társaságot alapított. Az új társaság elsőnek D'Albert „Hegyek alján“ című világhírű operáját filmesíti meg. Az olimpiai filmtársaság egyébként már fel-számolt.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt délnyugati szél, több helyen köd, egyes helyeken havas eső, a hőmérséklet emelkedik, az olvadás újból megindul.

Német film Michelangelóról. Berlinből jelentik: Hamburgban rövidesen Michelangelóról szóló film ősbemutatójára kerül sor. A film, amelyet Kurt Oertel két éves, fáradságos munkával maga forgatott Olaszországban, Michelangelo életművét viszi a vászonra. Szinte egyetlen hőse az univerzális művész, helyesebben: Michelangelo alkotásai. Műbarátok számára bizonyára nagy élményt jelent mert olyan sokoldalúan mutatja be például a sixtusi kápolna műremekeit, ahogyan a helyszínen sem igen lehet többnyire tanulmányozni.

Visszakérk az elcserejt kabátot. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai színház vasárnap délután 3 órai előadása után az emeleti ruhakamrára került sor. A film, amelyet Kurt Oertel két éves, fáradságos munkával maga forgatott Olaszországban, Michelangelo életművét viszi a vászonra. Szinte egyetlen hőse az univerzális művész, helyesebben: Michelangelo alkotásai. Műbarátok számára bizonyára nagy élményt jelent mert olyan sokoldalúan mutatja be például a sixtusi kápolna műremekeit, ahogyan a helyszínen sem igen lehet többnyire tanulmányozni.

Temetések Grósz Anna 81 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése 27-én kedden délelőtt 11 órakor lesz az Episcopul Pavel-utca 24. számú gyászszobán. — Özv. Sărăc Györgyné, Sărăc tüzoltó főparancsnok édesanyja 75 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt nagy részvét mellett. (Erdélyi „Concordia“.)

DECEMBER 8-ÁN MUNKÁBA INDULT EGY UJKISSODAI KÁLYHÁSMESTER S MOST HOLTAN HUZTÁK KI A BEGA JEGES VIZÉBŐL. Temesvár. Saját tud. A Bega jeges vizéből két nappal ezelőtt ismeretlen férfi oszlának indult holttestét fogták ki. A férfi öltözködésben semmiféle személyazonossági iratot nem találtak. Két nap elteltével, a halott ember személyazonosságát sikerült megállapítani. A szomszédos Ujkissodán lakó Hahner Györgyné egyik rokonával megelelt a temető halottasházában s a halottban felismerte eltűnt férjét. Hahner György harminchat éves kályhakészítő tíz évig a Pucher-féle cserépkályhagyárban dolgozott s december elején megvált régi munkahelyétől. December 8-án reggel azzal távozott otthonról, hogy Mehala külvárosban lévő Bandu-féle kályhagyárba megy, munkára. Azóta nem tért haza. Mindenütt keresték, de hasztalan. Most a halottasházban ráismerték. Hahner a távozáskor felesége megkérte, hogy hazajövet kávét hozzon magával a városból. A kávécsomagot meg is találták a zsebében. Felesége annak a gyuanjának adott kifejezést, hogy férje bünténynek esett áldozatul, ezért kérte, hogy rendeljék el a holttest fölboncolását. A hatóságok ezt a kérelmet elutasították, miután az eddigi megállapítások szerint a boncolást nem látták szükségesnek. Egyelőre rejtély, hogy került Hahner György a Bega jeges vizébe. A hatóságok felfogása szerint öngyilkosságról, vagy véletlen balesetről van szó.

Valaha jobb napokat látott, özvegy urisaszony, aki szervi szívbajban szenved, 10 és 3 éves két kis árvájával a legnagyobb nélkülözések között küzdötté végig a kegyetlen telet. Fája nem lésen, az ágy deszkáit gyele föl, hogy ő maga és gyermekei meg ne fagyjanak. Ruhájuk, cipőjük nincs; három havi lakbérrel tartozik még ki akarják tenni lakásából s a súlyos betegség miatt székeséggé vált orvosi kezelés díját sem képes kifizetni. Gazdag rokonai nem segítik, s ő mégis ezekre a gazdag, uri rokonokra való tekintettel kért bennünket, hogy ne írjuk ki a nevét, nehogy rokonai szégyenkezzenek miatt.

Törkos Sándor, 78 éves, munkaképtelen öregember övétől elhagyatva, idegen emberek jóvoltából tengődik egy istállóban. Ruhája, takarója, élelme nincs. Egész télen át csak az állatokból kipárolgó meleg volt a kályhája.

Ennek a két eleodort emberéletnek a megmentése érdekében fordulunk ismét olvasóinkhoz, noha tudjuk, hogy nagyon is sokat kérünk és nagyon is sokat adtak már ezen a hőszszu, soha végetérni nem akaró télen át. Isten nevében mégis újra kérjük: ha tehetik, ha akad még egy-egy használt, meleg ruha, cipő, egy kis nélkülözhető élelmiszer, néhány elküldhető lejt a háznál — segítsenek rajtuk! A küldeményeket készezzéggel továbbítjuk.

Adományok. Nagy Gyula rokkant kosárfonó részére Isten nevében 100 lejt küldtek. Rendelési helyére juttatjuk. Lengyel Mária és Teréz egy nyomorgó család részére 100 lejt küldött hozzánk. Illetékes helyre juttatjuk.

Ot évig szenvedtem rettenő gyomorgörccsökben...

és talán még ma is beteg volnék, ha nem szerettem volna tudomást a kiváló GASTRO-D. orvosságról, írja nekünk Crisán József, Bucuresti, Str. Tăbăcari 18. És valóban az amerikai gyógynövényből készült GASTRO-D. a gyomor-, máj-, epe-, vese- és bélmegbetegedéseket megszünteti, még akkor is, ha ezek már nagyon előrehaladott állapotban vannak. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 150 lejt utánvét mellett Császár E. gyógyszerlerában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Halál a hangversenydobogón. Az angliai Dorchesterben néhány nappal ezelőtt tragikus jelenet játszódott le egy hangversenyen. A dorchesteri nőgyógyász egyik előadásán Bowring asszony orgonakísérettel régi angol balladákat adott elő. Amikor énekében odaért, hogy „Kívánom, hogy lelkemet a halál pillanatában orgonazugás kísérje“ — Bowring asszony megingott és hangtalanul vágódott el a pódiumon. Az orgona néhány pillanattal még tovább játszott, a hallgatósság pedig azt hitte, hogy Mrs. Bowring csak megszuott és azért esett el. Csakhamar kiderült azonban, hogy tragédia történt: Bowring asszonyt ének közben szívvelhűdés érte!

Halálosvégű siki-rándulás. Temesvár. Saját tudósítónktól. Weisz Béla harmincnyolc éves szállítóvállalati társtulajdonos feleségével s egy kirándulótársasággal a Karánsebes környékén lévő Munte-Micre ment téli sportot üzni. Weisz többnapis sportolás után csütörtökön délután harmadmagával sitalpon elindult a magaslatra, hogy hazatérjen. Egy kis erdőn áthaladva a vállalkozó teljes sebességgel nekiszaladt egy fatörnek, amelyet a hó miatt nem vett idejében észre. A sitalp eltört, Weisz a bal combjával nekiszaladt a törneknek és súlyosan megsérült. Már-már az elvérzés veszélye fenyegette, amikor történetesen új kirándulótársaság tünt fel, amelynek tagjai a magaslatra igyekeztek. Volt közöttük egy dr. Dobos nevű orvos, aki a sérültet első segélyben részesítette, majd sebtét szakszerűen beköttötte. Az orvos erre a célra saját ingét tépte szét. Szánon vitték aztán a sebesültet Karánsebesre, ahol a betegsegélyzőben tetanusosultást kapott, majd mentőautón Temesvárra szállították. Hajnaljárt érkeztek meg az egyik szanatoriuimba. Ott műtétet végeztek Weisz Bélán s a sebesült ember combjából egy tizenöt centiméternyi fadarabot és több apró szilánkot operáltak ki. Ezek a fatörnek megmaradt alsó ágazatából valók voltak és betörték a sebét. A beteg állapota ezután javult. Pénteken reggel azonban váratlanul szívembólia lépett fel s a vállalkozó ennek hamarosan áldozatul esett. Így aztán halállal végződött a siki-rándulás. A holttestet a zsidó temető halottasházába szállították.

Hirek Tordáról. A tordamegyei Gazdakör kezdeményezésére a tordavidéki gazdák már ebben az évben jelentős nagyságu területen megkezdik a nemes mák termelését. — A tordai rendőrség elrendelte, hogy a három évnél régebbi személyazonossági igazolványok helyébe új arcképes igazolványt kell váltani. — A sorozatos vezetkutyanyarapások miatt Tordán kilencvennapos ebzárlatot rendeltek el. — Az utjordai református leányszövetség szépsikerű teadélutánt rendezett, amelynek keretében Sándor Judit fiatal költőnő néhány kedves, mélyérzésű versét adta elő. — A tordai „Uranus“ sportegylet vívótanfolyamot indított meg nagy érdeklődés mellett. — Tatár István bérkocsis lova elragadt. A bérkocsia oly szerencsétlenül zuhant le a bakról, hogy azonnal meghalt.

Szolgáltatás gyógyszerárak Nagyváradon:

Hétfőn a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlăduța No. 46, Telefon 21-34. (Ájtay).

Irgalmasok, Boulevardul Regelis Ferdinand 27. Telefon 14-84.

Minerva, Piața Unirii, Salvator, Str. Alexandri. (Németn). Telefon 16-07

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-23.

Kedden a következő nagyváradai gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Korona, Str. Clorogariu No. 1. Telefon 13-76. Órangyal, Str. Alexandri.

Oroszián, Piața Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

Szent István, Str. General Solban, Aranyas, Piața Unirii No. 6. Telefon 25-74.

POSTAFIÓK

Katolikus leányok, asszonyok! Megyeböjti seregszámleire szólítanak fel plébánosaink, amikor az öt nagyváradai egyházközség nőtársadalmá részére hat napon át

közös lelkigyakorlatra hívnak bennünket.

A lelkigyakorlat helye: a Nagyvárad-olaszi „Szentlélek” plébániatemplom.

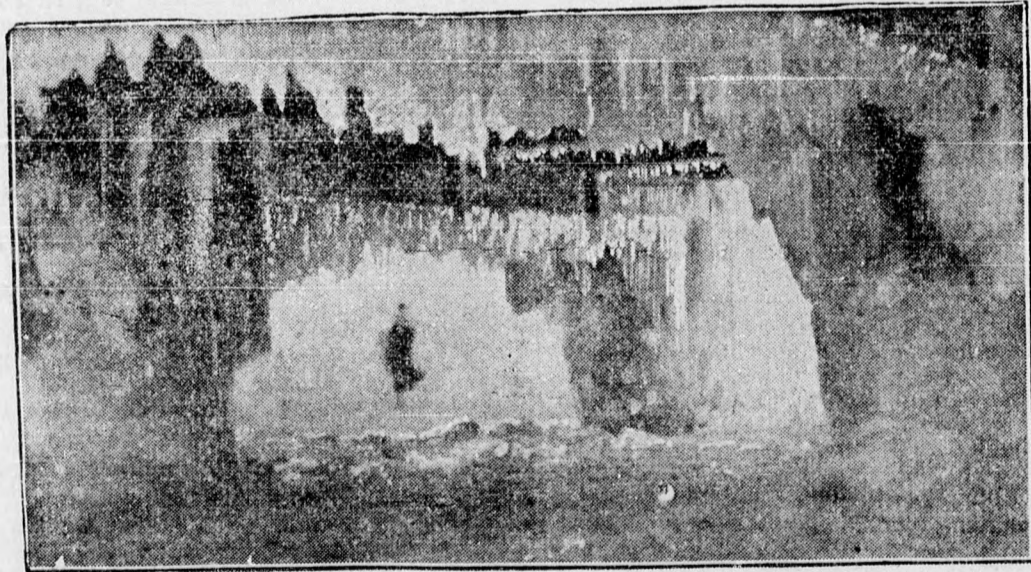
Kezdődik március 3-án, vasárnap és befejeződik március 10-én, vasárnap.

A lelkigyakorlatot Török László vezeti. A szentbeszédnek minden este pontosan fél 8 órakor kezdődnek, hogy azokon a dolgozó nők is résztvehessenek.

Hozzuk el hozzátartozóinkat, barátainkat, ismerőseinket és alkalmazottainkat is, hogy aztán mindannyian találkozhasunk az áldoztató rácsnál — miután lélekben megtisztultunk.

Nem akad pályázó a tordai főmérnöki állásra. Torda városának évek óta nincs főmérnöke. A szép jövedelmű állásra eddig kétszer írtak ki pályázatot, de a kiírt pályázat mindig eredménytelen maradt. A pályázat feltétele az, hogy a pályázó műegyetemet végzett építész-mérnök legyen. Most a város harmadszor is kiírta a pályázatot, mert a különböző városfejlesztési és műszaki munkálatoknál nem tudja nélkülözni a vezető szakembert. A város közönsége és a város vezetősége egyaránt nagy érdeklődéssel várja, hogy vajjon a harmadzsi pályázati hirdetésre kapnak-e főmérnököt. Úgy látszik az építész-mérnöki pályán nem valami nagy a versengés — s így az elhelyezkedési lehetőség igen kedvező.

A Nagyvárad Sport Egylet fiatal vívói vasárnap délután junior háziverseny keretében mérték össze erejüket. Verseny előtt Szántay János vívószakosztályvezető intézett néhány szót a felsorakozó vívókhoz, — akiknek egy része először szerepelt nyilvános versenyen — s sportszerű magatartásra szólította fel őket. A mindjárt első menetiben izgalmasan induló verseny kezdetén úgy látszott, hogy az elsőszert Hodosan János szerzi meg. Hodosan, aki azonban a rendkívül nyugodt és biztos technikájával dolgozó Csanda Endrétől várhatlanul vereséget szenvedett. Ekkor úgy tűnt, hogy a két favorit — Hodosan és Szántay II. közt holtverseny alakul, de Szántay II. a megépőn küzdőképese, sok eréllyel és invencióval dolgozó Grünstein Györggyel szemben elvesztette eszóját s így holtversenybe Hodosánnal Grünstein került. Az ifjusági bajnokságot végül is — bár csak egyetlen találattal! — Hodosan szerezte meg. Az eredmény tehát így alakult: 1. Hodosan János három győzelem egy vereséggel. 2. Grünstein György. 3. Szántay János. 4. Sonnenfeld Ferenc. 5. Csanda Endre. A zsűri elnöki tisztéget Hegedűs Imre, az NSE örökös kardvívóbajnoka látta el a nála megezőkott lelkiismeretességgel, míg pártatlan munkájában versenyen kívüli kardforgatók segítettek. Verseny után Hodosan és Szántay II. vívóakadémia keretében brilliroztak s a 10:8-ra győző Szántay II. ez alkalommal bebizonyította, hogy több idegen erővel könnyen kerülhetett volna első helyre is. Mindent egybevetve, megállapítható, hogy az NSE fiatal vívó Melchner Sándor vívómester lelkes irányítása mellett nagyszerűen fejlődnek s ma már valamennyien országos verseny keretében is megállják helyüket. (b. i.)

A szigorú tél a Keleti tengerparton is éreztette hatását. A kikötő hidakat teljesen behorította a jég és vastag jégcsapok lógnak Zappóban a kikötő gerendáin és korlátjain is, úgy, hogy jégbarlanghoz hasonlít az egész kikötő

Csak két napig volt most Váradon a Thalia társulat prózai együttese, de ez a két nap is beigazolta, hogy Várad közönségének kell a jó színház, a jó szindarab. Nem a selejtes, értéktelen operettek, hanem a szellemes és szórakoztató prózai művek. A két napon összesen hét előadás volt a színházban s bár csupa ismertebb szindarabot játszottak, mégis, igen sokan be sem tudtak jutni a nézőtérre: mert minden jegy elkelt. Ez a legjobb és legértékesebb kritika a kitűnő prózai együttes tagjairól — de a várad közönségről is.

Kevés ember van Erdélyben, aki Bary Zoltán nevét ne ismerne. Mindazok, akik külföldre utaztak, vagy más ügyes-bajos dolgait intézése közben a kolozsvári magyar királyi konzulátussal kapcsolatban kerültek, valamennyien Bary Zoltánnal tárgyaltak előbb és ügyük csak ezután került magasabb fórumok elé. Bary Zoltán volt az a kifogástalan udvariasságu főtitkár, aki annak ellenére, hogy szobája mindig tele volt vizumkérvényezőkkal, érdeklődőkkel, hosszú időt tudott áldozni arra, hogy a hozzáfordulók ügyes-bajos dolgait nagy türelemmel végighallgassa és soha senki nem távozott tőle anélkül, hogy ügyét, legteljesebb megelégedésre, el ne intézte volna. Bary Zoltán — mint tudósítónk írja — most eltávozik Kolozsvárról és másnak adja át helyét. Hivatása és kötelessége Párizsba szólítja. Egyrészt örömmel adunk hírt Bary Zoltán előléptetéséről, másrészt azonban sajnáljuk is az eltávozását, mert a Kolozsváron töltött esztendő alatt megezőkottuk és megszerettük őt és családját egyaránt. Bary Zoltánnal nemcsak a köztisztviselői álló társasághelyi ur és a mindég szolgálatakról konzulátusi tisztviselő távozott el Kolozsvárról. Erdély szülőltje volt ő s talán ezért is mindenkor tevékenyen vette ki részét Kolozsvár város társadalmi életéből és hathatós támogatója volt a román-magyar kulturális közéletnek is. Kolozsvárra tulajdonképpen 1917-ben került. A főhatalomváltás után a bucaresti magyar követségen kapott alkalmazást, majd 1924-ben, amikor megalakították a kolozsvári utlevélkirendeltséget, ide helyezték át és azóta szakadatlan ezorgalommal látta el ügykörét. Nemcsak őt ismerték sokan, de ő is sokakat ismert. Mindenki, aki külföldre utazott, közelebbi ismeretségbe kerülhetett vele, annyira közvetlen modora volt. Rendkívül jó arcmemóriája aztán lehetővé tette számára, hogy évek múlva is visszaemlékezék az ügyfelek nevére az elébe kerülő arcokból. Ilyen és ehhez hasonló apróságok járulnak aztán hozzá, hogy nehéz szívvel vegyünk tőle búcsút, amíg eltávozik körünkől, hogy elfoglalja állását a párizsi magyar követségen. Részünről további sikert és előhaladást kívánunk pályáján! (—s)

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ISTEN VELE TANÁR URI
CORSO: I. ADRIENNE LECOUEUR, II. CAUCIUC.
DORIAN: NŐK SZALLODÁJA.

Kulturális előadás-sorozat a munkásság részére Temesváron

A Romániai Magyar Népözösség országos központjának kezdeményezésére annak bántási elnöksége is megrendezi Temesvár magyar munkásságának szellemi továbbképzése, tudásvágyának kielégítése, általános ismeretkörének bővítése és a közösségi öntudat melése céljából kulturális előadás-sorozatát, az országos központ által kiküldendő nagynevű előadók szerepeltetése mellett. Az előadások — kultureszték — mindenkor pontosan este fél 9 órakor kezdődnek a Magyar Ház nagytermében, az előadásokra városunk munkástársadalmát, a mindkét nembeli munkásságot meleg testvéri szeretettel hívja és várja a bántási magyar népközösség kulturális szakosztálya. Az első kulturesztét már e hó 29-én, csütörtök este fél 9 órai kezdettel lesz megtartva, amelyen az erdélyi fiatal irónemzedék egyik legkimagaslóbb és legnevesebb tagja, dr. Venczel József fog előadást tartani: „A műveltség hatalom” címen. Ezt megelőzőleg Péter János bántási magyar képviselő fog megnyitni illetve bevezető szavakat intézni a magyar munkássághoz. Az előadás-sorozat további napjait, előadóit és az előadások tárgyát mindenkor jó előre jelezni fogják a sajtóban. Minden magyar munkást testvéri szeretettel vár a Népözösség.

SPORT

Megkezdődtek a Nemzeti Bajnokság tavaszi küzdelmei

Vereséget szenvedett a Ripensia és a TMAC

Vasárnap megkezdődtek a Nemzeti Bajnokság küzdelmei. Az első tavaszi forduló rögtön hozott meglepetéseket. Mindkét temesvári csapat vereséget szenvedett: a Ripensia Bucarestben, a TMAC pedig otthonában. Az Unirea Tricolor Kolozsváron győzte le a Victoriát. A Rapid FC és a Venus nagy gólaránnyal nyertek. Értékes döntelent ért el a Kárpát FC Resicán. Eredmények:

Bucaresti: Venus—AMTE 7:1 (2:1).
Kolozsvár: Unirea Tricolor—Victoria 3:1 (1:0).
Bucaresti: Rapid FC—Gloria CFR 7:1 (4:0).
Temesvár: Sportul Studentesc—TMAC 3:1 (0:0).
Bucaresti: Juventus—Ripensia 5:1 (2:0).
Resica: UDR—Kárpát FC 2:2 (0:0).

A Hungária ugrott az élre a magyar NB-ben

A Bocskai legyőzte az Ujpestet

Magyarországon tegnap kezdődött az országos bajnokság. Az első forduló meglepetést hozott, az Ujpest kikapott Debrecenben. Annál értékesebb győzelmet aratott a Hungária és ezzel a bajnokság élére lendült. Eredmények:

Hungária—Kispest 3:1 (1:0).
Ferencváros—Szeged 4:1.
Gamma—Elektromos 2:1.
Tőrekvés—Haladás 3:1.
Szolnok—Kassa 5:1 (2:1).
Bocskai—Ujpest 1:0 (1:0).

A katonáskodó német bajnokok részt vehetnek nemzetközi versenyeken. Berlinből jelentik: A német sportnagyságok közül jelenleg többen a harctérn teljesítik kötelességüket. A katonáskodással együtt járó testi fáradság és időbeli elfoglaltság ellenére is többen módot találnak arra, hogy nemzetközi versenyeken indulhassanak. Heinrich Henkel, a német teniszbajnok például, aki már jó ideje katonáskodik, a fedett csarnoki versenyek alkalmával rövid dániai vendéglátásra indult. A német ökölvívók közül az Európabajnok Nürnberg egyenesen a Siegfried-vonal egyik „bunkeréből” érkezett haza, hogy szabadságolt katonaként részt vehessen a berlini német-dán ökölvívó mérkőzésen, utána pedig egy olaszországi turán.

Ne káromkodjatok!

*

Szeretném, ha szívemből kicsorduló kétségbeesett kiáltásomat szárnyra kapná a vadul száguldó téli szél, szeretném, ha megzörrenne tőle minden magyar ház ablaka, vagy azt szeretném, hogy minden erdélyi magyarhoz odahajolhatnék, magam mellé húzhatnám s könyörgő lélekkel a fülébe sughatnám:

Testvérek! Apátok, anyátok, gyermekeitek, szeretetteitek jövő boldogságára kérlek, ne káromkodjatok.

Nem szeretném azonban, ha fentti, néhány mondatomat bárki is nagy-képűségnek, farizeuskodásnak gondolhatná s ezért szükségesnek tartom bővebben megmagyarázni, hogy mi indított erre a nyilvános kesergésre.

Ott kezdem, ahová az események sodortak. Katona vagyok. Cipelem a hátizsákot, mint annyi ezer mások és vasúti elágazóállomásokon lesem, várom a vonatot, hogy lehetőség szerint becsületesen eleget tegyek időben is a parancsoknak.

Körülöttem nyüzsg az embertömeg, ismeretlen és ismert nyelveken búcsúznak, hagyakoznak és készülődnek. Az emberek ilyenkor nem lármások, nem kötekedők, hanem önmagukba hullott tekintettel nézik a jövőt.

S ebben a tömegben örömmel rebben a szemem egy kicsi csoportra, egy fehértarisnyás, condrepszottás társaságra, akikhez önkéntelenül közelebb húzódom.

De mintha mellbetaszítanának hirtelen, úgy szakad, úgy omlik össze a legtisztább testvéri érzés a fertelmes, Isten-káromló szavak borzasztó súlya alatt.

Vasúti kocsiban tolongok, faláska helyen, féllában vigyázok magamra, hogy másolnak kényelmetlenséget ne okozzak, falhoz lapulok szólanul és a sok ezer között érzem, hívom, kívánom az Isten segítő kezét, hogy bírjam a fáradságot, bírjam az iramot s elhessegetem a gondolatszilánkjait is annak, hogy: mi lenne most, ha két ilyen vonat egymásba rohanna.

S ahogy nézem az arcokat, érzem a gondolatok hasonlóságát, érzem a nagy, csendes összelapulást, hallom a rugók nyirkosságát, a kerekek csattogását aztán... Csúf, ocsmán káromkodás csattan a folyosó másik végén s ahogy a szavak hozzám érnek, szegyenkezve hajtom le a fejem, nem akarom látni azokat, akik mondják, mert kínoz, gyötör a szegyen.

Újból utazom, újból állomáson szorongok és gyermekarcú, fiatal legények nézegetnek. Az egyik végre bátorságot vesz hozzám lépik.

— Ugy-e magyar?

Intek és összekapcsolódnak a kezeink.

— Hová?

— Szabadságra, — mondják egyszerre ketten is jelszerű tekintettel s az örömtől kipirul az arcuk egy pillanatra. Aztán...

Nem bírom szó nélkül hallgatni, indulatosan rájuk kiáltok.

— Elég... Ahelyett, hogy hálát adnának az Istennek, még most is...

Mérgesen néznek végig, mintha megsértettem volna és otthagynak egyedül a nagy szomorúságban.

Menekülök a felzaklatott gondolatok elől. Betolakodom a vasúti vendéglőbe és fáradtan döccenek le az egyetlen szabad székelyre. Mellettem körülottem nyitott bicskájú emberek vágják a kenyeret s nagyokat nyelnek, csámcsognak, várnak.

Valahol a negyedik, ötödik asztalnál összekoccannak a poharak s azután halk nótá zendül:

„Messze van a buzeni kaszárnya...”

Előbb halkán, azután mind hangosabban fújják s a vége már egész elfajcsul, olyan lesz, mintha gramofon lenne kinlódna a rossz rugók miatt.

— Neked mennyi borod vót? Kiált bele az énekbe egy nyers, durva hang.

— Kettő, az egyiket már kifizettem, még egy az enyém.

— Mit fizettél? Kinek fizettél? Hazudsz, azt a...

Egy pillanat alatt zuhog, ömlik a káromkodás,

székek recsegnek, poharak koppannak, az emberek bámulva fordulnak arra, zsebretezik a kenyeret, becsukják a bicskát s ahogy kijelöl fészkelődnek, megróvó pillantásokkal nézve a veszekedők felé, idegen kiejtéssel ismételik a förtelmes szavakat.

— Iszten... Az aniad... A jószágos Iszten...

Rendőr, szolgálatos katona-altszót érkezik, parancsoló szavak, mozdulatok. Az asztaltól tántorgó lépésekkel, bamba, buta arcokkal, acsarkodva és egymásra morogva, káromkodva fészkelődnek fel a fehértarisnyások.

Csak néhány kiragadott kép. Talán nem is lett volna szabad, hogy bemutassam őket. De olyan sokat láttam már, úgy rám neheztedek, hogy muszáj szabadulni tőlük. S aztán a legnagyobb baj, hogy nemcsak én látom, nemcsak én látom, hanem nap-nap után ezek és ezek botránkoznak miatta.

Hát nem lehet letagadni, nem lehet elhallgatni. Tenni kell valamit ez ellen, mert hanem örökös szegénybelyegünk lesz, amit ránsütnék, gyermekeink, unokáink szemére dobnak.

S mindéz miért? Minden falu, minden város néhány garázdjáért, néhány mételyéért, akik most szabadon fertőzik a lelkeket, a fáradt, ideges lelkeket és rontják a fajtánk becsületét?

Ugyanbizony, nem kell-e védekezni ezek ellen, nem kell-e figyelmeztetni mindenkit, hogy mekkora veszedelem leskelődik ránk, ha elhagy, elárvt az Isten, akinek imádságára talán sohasem volt nagyobb szükség, mint most?

Édesanyák, hitvesek, gyermekek, akik itthon maradtatok, lépjétek közbe, írjátok meg a leveleitekben, kérjétek meg a beszélgetéscikkekben a gyermekeitek, férjeteiket, apáitokat, hogy ne káromolják az Istent, ne mocskolják be családjuk, fajtájuk becsületét.

FÖLDI ISTVÁN

Törvénnyel rendezik a városi közüzemek alkalmazottainak nyugdíjügyeit

A nyugdíjmegállapítás módjai és időpontjai

București, február hó.

Az 1937 augusztus 7-én életbelépett módosító nyugdíjtörvény arról intézkedik, hogy nyugdíjmegállapítás, özvegyi nyugdíjazás, nyugdíj revízió és helyesbítési kérésekhez mellékelni kell az özszes előírt okmányokat. Az esetben, ha az érdekelt fél egy éven belül nem adná be, illetve nem pótolná a hiányt, kérését elutasítják és nyugdíja el-évíül. Nagyon sokan vannak olyanok, akik kérésüket beadták ugyan, de annak elintézését nem sür-

gették, a szükséges okmányokat nem adták be, ezeknek kérését elutasítják és visszamenőleg — ha egy év eltelté után adnak is be újabb kérését, nyugdíjra igényt nem tarthatnak. Erre a fontos körülményre felhívjuk az érdekeltek figyelmét azzal, hogy kellő időben adjanak be minden okmányt és ha 4—6 hónap után sem kapnak választ a nyugdíjpénztártól, sürgessék meg az elintéztést, mert ellenkező esetben érzékeny anyagi károsodást szenved-

A városi közüzemek alkalmazottainak nyugdíjügye

A városi közüzemek alkalmazottainak nyugdíjügye még mindig nincs rendezve. A nyugdíjpénztár arra az álláspontra helyezkedik, hogy ezen tisztviselőcsoport a múltban nem fizetett nyugdíjjárulékot, vagy ha fizetett is, a városok nem fizették át a nyugdíjpénztárnak és így a szolgálati időt nem számítják be.

Szó van arról, hogy törvénnyel rendezik ezt a kérdést is, amire precedens is van: a múlt év febr.

16-án megjelent törvény a monopólihivatal alkalmazottainak nyugdíjügyét rendezi és lehetővé teszi azt is, hogy visszamenőleg, az egész szolgálati időre utólagosan fizessék be a nyugdíjjárulékot.

Mivel több százra tehető azoknak a száma, akik ebbe a csoportba tartoznak és még ma sincs rendezve nyugdíjügyük, bizonyára meg fogják találni a módját annak, hogy ez a kérdés is kedvező elintéztést nyerjen.

KISS ÁRPÁD dr

Kik és hogyan kaphatnak tartózkodási engedélyt a határvidékeken és katonai érdekeltségű körzetekben?

A kolozsvári térparancsnokság 10516 sz. alatt a következőket közli:

Tisztelettel tudomásul adjuk, hogy a csendőrlégiók és garnizonok felhívása alapján különleges ideiglenesjellegű tartózkodási engedélyeket fognak kiállítani a határvidékeken és katonai érdekeltségű körzetekben a következő csoportokba tartozó polgároknak:

a) Az idegen országban való állampolgároknak, akik a fentjelölt területen szabad tartózkodási engedély alapján lakkak.

b) Azoknak a román állampolgároknak és idegeneknek, akik a letelepedés szándéka nélkül ideiglenesen tartózkodnak a fentjelölt területen. Az engedély elnyeréséhez szükségesek a csendőrlégió igazoló iratán kívül a következő okmányok: idegen állampolgároknak: felbélyegzett kérés, amelyben világosan, olvashatóan fel van tüntetve valamennyi családtag család- és keresztnéve, faji eredete, hazája, foglalkozása, az országbajövetelének időpontja, valamint annak oka. Továbbá az, hogy kérte-e a román állampolgárságot és hogy visszautasították-e kérését, vagy sem. Van-e vagyona, vagy rokona abban a községben.

A kéréshez mellékelni kell: a rendőri hatóságok által kiállított bizonyítványt, amely igazolja,

hogy mikor jött az idegen alattvaló az ország területére. Van-e tartózkodási engedélye s milyen hosszú időre. Hogy jelenléti a fentjelölt területen káros, vagy nem az ország érdekeire nézve. Szükség esetén ki kell mutatni tényekre alapozott bizonyítékokkal, melyek azok az okok, melyek nem kívánatosá teszik az idegen ott-tartózkodását a fentnevezett területen.

A román állampolgárok részére: bélyeges kérés, amelyben tisztán és olvashatóan fel van tüntetve valamennyi családtag család- és keresztnéve, faji eredete, foglalkozása, a határsávra érkezésének időpontja, valamint annak oka és az időpont, ameddig ott óhajt tartózkodni.

A mellékletekkel ellátott kérés a kolozsvári térparancsnokságra kell küldeni, az ottaniak a rendőrség, a vidékiek, pedig a megyei csendőrpáncsnokságok útján, ahonnan a térparancsnoksághoz fogják juttatni a kéréseket legkésőbb 1940 március 1-ig. Azok, akik nem nyújtják be kéréseiket legkésőbb március 1-ig, eltávolítottatnak a határsávból.

A fenti rendelkezések állandó jellegűek. A rendőrség és csendőrlégiók figyelmébe ajánljuk valamennyi román állampolgárnak és idegennek, akik a jövőben véglegesen, vagy ideiglenesen le akarnak telepedni a határsávokon, hogy megérkezésük után azonnal adják be a kéréseiket.

Tenni kell valamit ez ellen, mert hanem örökös szegénybelyegünk lesz, amit ránsütnék, gyermekeink, unokáink szemére dobnak.

S mindéz miért? Minden falu, minden város néhány garázdjáért, néhány mételyéért, akik most szabadon fertőzik a lelkeket, a fáradt, ideges lelkeket és rontják a fajtánk becsületét?

Ugyanbizony, nem kell-e védekezni ezek ellen, nem kell-e figyelmeztetni mindenkit, hogy mekkora veszedelem leskelődik ránk, ha elhagy, elárvt az Isten, akinek imádságára talán sohasem volt nagyobb szükség, mint most?

Édesanyák, hitvesek, gyermekek, akik itthon maradtatok, lépjétek közbe, írjátok meg a leveleitekben, kérjétek meg a beszélgetéscikkekben a gyermekeitek, férjeteiket, apáitokat, hogy ne káromolják az Istent, ne mocskolják be családjuk, fajtájuk becsületét.

FÖLDI ISTVÁN

KÖZGAZDASÁG

Kié a Gerbeaud-cég?

Ami a világhírű bonbonok mögött van. — Miképp oszlanak meg a nagyvállalat részvényei? — Hetvenötmillió lei értékű Gerbeaud-részvény van forgalomban

Budapestről írják: Bizonyára mindenki ismeri a világhírű Gerbeaud nevet, mint ahogy a századfordulón európai hírű volt a Kugler név is, nagyszerű bonbonjai, süteményei révén. Ma is, épp úgy, mint negyven év előtt, a kedveskedés egyik legfinomabb módja: egy stanieli Kugler csokoládé vagy egy ládikó Gerbeaud bombon. Az előkelő világ mindennapos déli vagy délutáni találkozóhelye ma is a Gizella-téri Gerbeaud cukrászda s nyári melegeben a városligeti Gerbeaud pavilonban épp úgy megjelenik az, aki „ad magára” valamit, mint, mondjuk, a Hullámfürdőben. Árban sem igen különbözik egymástól ez a két luxushely, mert bizony a kitűnő Gerbeaud sütemények nem a szűkebb polgár számára készülnek.

Hogy ezek a kitűnő édességek milyen jó üzletet is jelentenek, az kitűnik az alábbiakból:

A közelmúltban temették el nagy részvét mellett Gerbeaud Emilné, aki tudvalevően a Kugler Henrik utóda Gerbeaud Rt. egyik nagyrészvényese és naggyáfejlesztője volt. A gazdasági életet közelről érdekli, hogy ez a kitűnően jövedelmező vállalkozás most kinek a kezébe jut véglegesen, illetőleg hogy oszlanak meg a részvények a cégnél. Ugyilátszik azonban, hogy már Gerbeaud Emilné halála előtt történt erre vonatkozólag megállapodás, mert mint ahogyan a közgyűlési jegyzőkönyvekből kiderült, két év óta Gerbeaud Emilné a közgyűlésen nem vett részt és a két utolsó jegyzőkönyvből az is kitűnik, hogy a részvényesek mélyen sajnálkoztak a beteg elnök távolléte miatt. A részvénytársaság utolsó közgyűlésére, amely 1939 február 28-án volt, a következők tették le részvényt:

Gerbeaud Gabriella 4000 részvény, dr. Elischer Vilmosné 4000 részvény, Berthoud Györgyné 4000 részvény, dr. Radocza Kálmán 20 részvény, dr. Radocza Kálmán mint megbízott 600 részvény, dr. Radocza Kálmáné 4000 részvény, dr. Radocza Tibor 20 részvény, dr. Radocza Tiborné 400 részvény, dr. Szerencsi Károlyné 150 részvény, dr. Klezár Jenő 10 részvény, Gnos Róbert 10 részvény, gróf Somsich Tihamér 10 részvény, dr. Lohmayer Jenő 10 részvény, dr. Gulden Gyula 10 részvény, dr. vitéz Mátyásfalvy Erich 10 részvény. Összesen 20.850 részvény.

A társaság 30.000 darab 50 pengő értékű — tehát összesen kb. 75 millió leit érő — részvényéből tehát több mint kétharmadát deponálták a részvényesek, akik a család, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjaiból kerültek ki. Miután Gerbeaud Emilné részvényeit 1938. és 39. években már nem tették le, valószínű, hogy ezekkel a részvényekkel is a család többi tagjai az eddigi fő részvényesek szavaztak. Addig ugyanis, amíg Gerbeaud Emilné nevében volt a 8700 részvény a többi fő részvényes nevében csak 1700—1700 darab szerepelt és az összes letejt részvények száma 17.600 volt. Az utolsó dividenda az 50 pengő névértékű részvény után 2 pengő volt, de valószínűnek látszik, hogy az idei esztendőben, tekintve a csokoládé- és cukorka üzlet nagy fellendülését és az áremelkedéseket, nagyobb lesz a dividenda. A Gerbeaud Rt. ezenkívül igen olcsón, 1600 pengővel bérbekapta hosszabb időre a városligeti kiállítás csarnokot, amelyet a multhán is birt.

A Gerbeaud cukorkák s sütemények gyártása tehát üzletnek sem rossz. De ajándéknak sem...

Ismét emelkedtek az árak a nagyváradai hetipiacon

Tizenhat lei egy kiló levesbevaló zöldség

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői hetipiacon közepes felhozatal mellett tartott árak alakultak ki. Amíg a tojás és gyümölcs ára csökkent, addig a zöldségfélék ára erősen emelkedett. Tovább emelkedik a tejtermékek ára is. Részletes számolónk a következő:

Zöldségpiac: Levesbevaló zöldség vegyesen gyengébb minőségű kg 12—14 lei, jobb minőségű 14—16, burgonya kg 4 lei, rózsaburgonya kg 5 lei, vöröshagyma kg 5 lei, fokhagyma kg 20 lei, horodkaposzta kg 12 lei, bimbóskelet kg 35—40 lei, li-terre 14 lei, retek 2—3 db 1 lei, cékla kg 4 lei, torma csomója 5—6 lei, szárazbab kg 20—22 lei, iencse kg 24—28 lei, köles kg 20—22 lei, árpa kisibben kg 6 lei, pörkölt árpa kg 16 lei, mállászt kg 7—8 lei, finom tengeridára kg 10 lei, tengeri kg 5—6 lei.

Gyümölcspiac. Közepes falusi felhozattal a következő árak alakultak ki. Apróbb fajta kg 6—7—8 lei, ezebb alma 12—14—16 lei, körte kg 10 lei, birsalma kg 25 lei, dió kg 22—24 lei, aszalt szilva kg 22—24 lei, szilvalekvár kg 22 lei, citrom db 3—3.50 lei.

Tojás párja 4.50—5 lei.

Tejpiac. Tej literje 6 lei, tejföl 20—22 lei, tehéntúró kg 22—24 lei, falusi vaj kg 80 lei. A vízszintelárusítóknál az árak változatlanok.

Baromfiipiac. Jó felhozatal mellett az árak emelkedtek. Csirke párja 80—90 leitől, tyúk párja 130—140 leitől, kővérleba gyengébb 200—250, jobb 280—350 lei.

Főzölaj literje 46—48 lei.

Mazsola-, mogyoróhéj- és fügeküldemények a befagyott Dunán. Budapestről jelentik: A gyarmatáru szakmában, ahol most a legizgalmasabb és legforgalmasabb az üzlet, nagy érdeklődéssel tárgyalják, hogy a befagyott Dunán több rakomány mazsola-, mogyoróhéj- és fügeküldemény rekedt meg. Attól félnek az importőrök, hogy a kemény hideg nagyon megárt majd az árúnak. Tárgyalások folynak újabb olasz halkonzerv-kontingens megállapításáról és beérkezett az utolsó napokban egy kisebb kvantum norvég szardínia.

Döntőbíróság elé kerül a borbélyipari munkások bérmozgalmi ügye. Kolozsvár. Saját tud. Részletesen beszámoltunk már a helybeli borbélyipari munkások bérmozgalmáról, amely a szakma eddig áldatlan munka- és bérvizonyainak rendezését tűzte ki célul. Az érdekelt munkások és munkaadók kiküldöttei között a munkügyi felügyelősen Tarnoveanu Bazil felügyelő vezetésével tegnap déli egy órakor ismét tárgyalásra ültek össze s véglegesen megállapodtak a döntőbíróság kérdésében. A döntőbíróság elnökévé dr. Moldován Hariton munkakamarai elnököt választották meg. Ez az újabb fordulat reményt nyújt arra, hogy a hosszán vajdó kérdés mielőbb a felek együttes megelégedésére nyer megoldást.

A husarakat szabaddá tették, de az uzsora elleni törvény életben van. Szatmár. Saját tud. Részletesen beszámoltunk arról, hogy a kolozvári királyi helytartóság a nemzetgazdasági miniszterium rendeletére szabaddá tette a sertéshus s a zsír, valamint a sertéstermékek árát. Ennek következtében a mészárosok Szatmáron felémelték a hus és a zsír árát és az emelkedés néhány hét alatt kilonként tizenkét leit tett ki. Most a Nemzeti Gárdák szatmármegyei parancsnoka, mint az uzsora elleni törvény végrehajtásának ellenőrzésével megbízott hatósági személy, a nyilvánosság előtt felhívta a mészárosokat, hogy az árak szabaddá tétele nem jelenti azt, miszerint a sertéshust és a zsirt tetszésük szerint árón mérhetik. Nem szabad elfelejteni — mondotta a parancsnok, — hogy az uzsora elleni törvény még életben van. Ez csak husz százalékos hasznót engedélyez. Eppen ezért a mészárosoknak az élőállatok bevezetési árát számlával kell igazolni, hogy a husz százalékos hasznót is kellőképpen igazolhassák.

Árcéhidetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon
magas arat fizetek briliáns tárgyakért. — Herbt ékszeráruház, Nagyvárad, Boulevardul Regele Ferdinand 3.

Eladó
keves munkával és szakfelügyelettel járó **nagyhozamu üzem**, Nagyváradhoz 35 kilométerre fővasutvonal mellett 1,500.000 leiert. **Evi tiszta hozom 20%/o**. Emeletes bérház **240 ezer lei nettó bérjövelemmel**, háromszobás, fürdőszobás, kétszobás fürdőszobás lakásokkal, üzletekkel 3,500,000 leiert. — Belvárosi **telek 3x1 szobás lakással**, 60% hozammal 250 ezer lei. Kortmáros László ingatlanrodája, Nagyvárad, Pasteur-u. 13. — Telefon 20—85.

Alig használt
gyermek sportkocsi és egy világos mély gyermekkocsi eladó. Nagyvárad, Miron Cristea-utca 13. szám.

6-os cséplő garnitúra
eladó. Nagyvárad, Juliu Maniu-utca 5. Hideg.

Lakás

szavanként 3 lei

Egy szoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó március 1-re. — Nagyvárad Parcul Carmen Sylva 6.

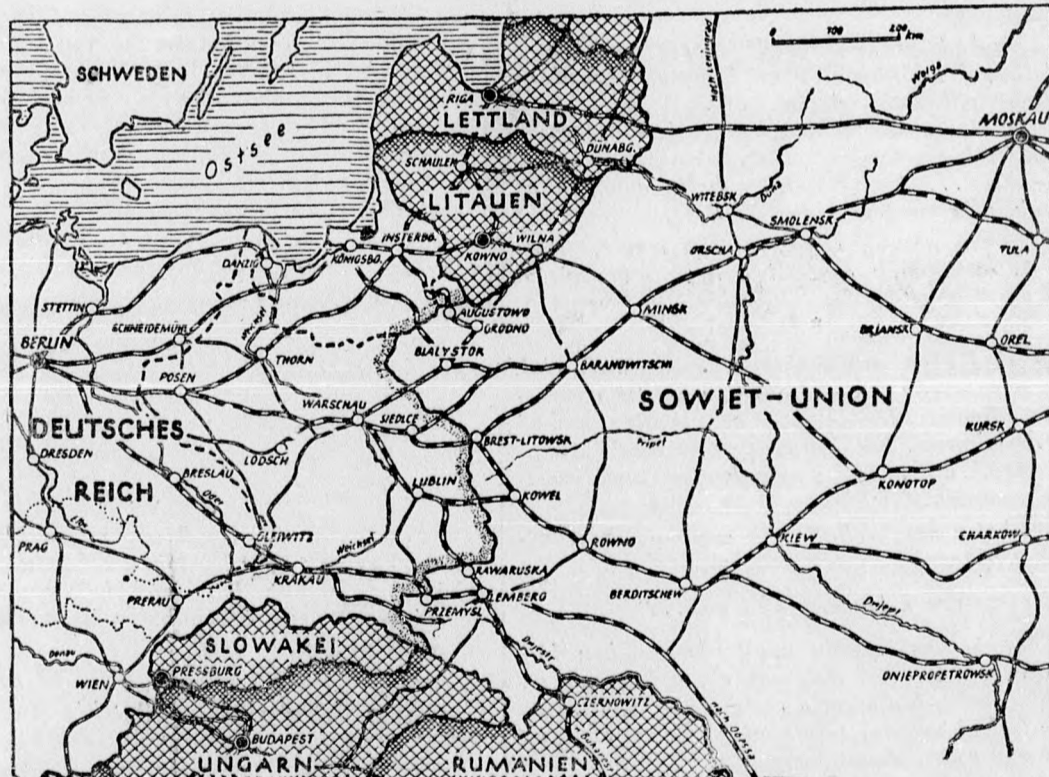
Az Orsolyázarda
7. szám alatti bérházban 2 és 4 szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal, 2 szoba és előszoba irodának vagy orvosi rendelőnek május 1-től kiadó.

4 szobás
utcai, parkettes, fürdőszobás lakás kiadó. Nagyvárad, Delavrancea-utca 12, Máthé.

2 szobás lakás
mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2—3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordas 38.

Szép
egy szobás, konyhás lakás április 1-re kiadó. Nagyvárad, Take Jenescu-u. 24.

Nagy szoba, konyha és kis előszoba, az egész műhelynek is alkalmas, március 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Pasteur 6. szám.

A Németország és Oroszország között kötött kereskedelmi egyezmény megerősített árucseréforalmat jelent. Ez a térkép a fő vasutvonalak áttekintését adja, főleg a legfontosabb szárazföldi közlekedési utakkal, amelyeken az árukat szállítják